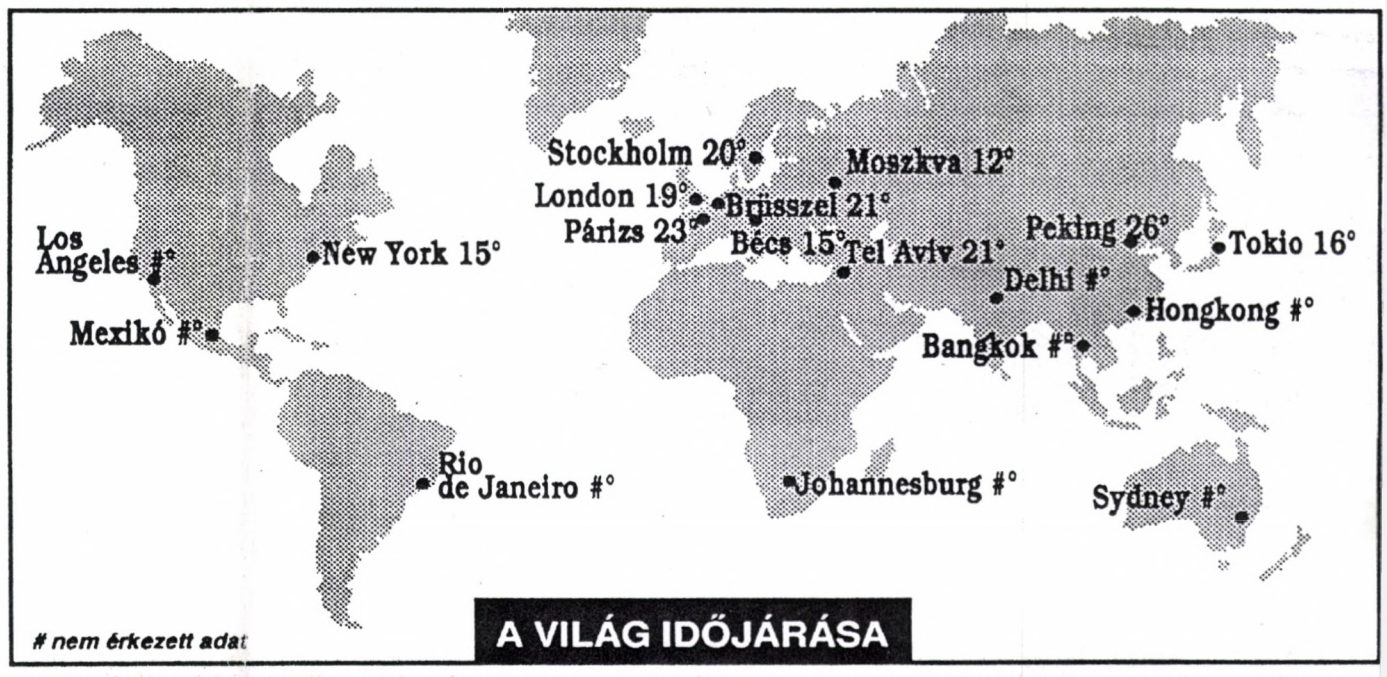
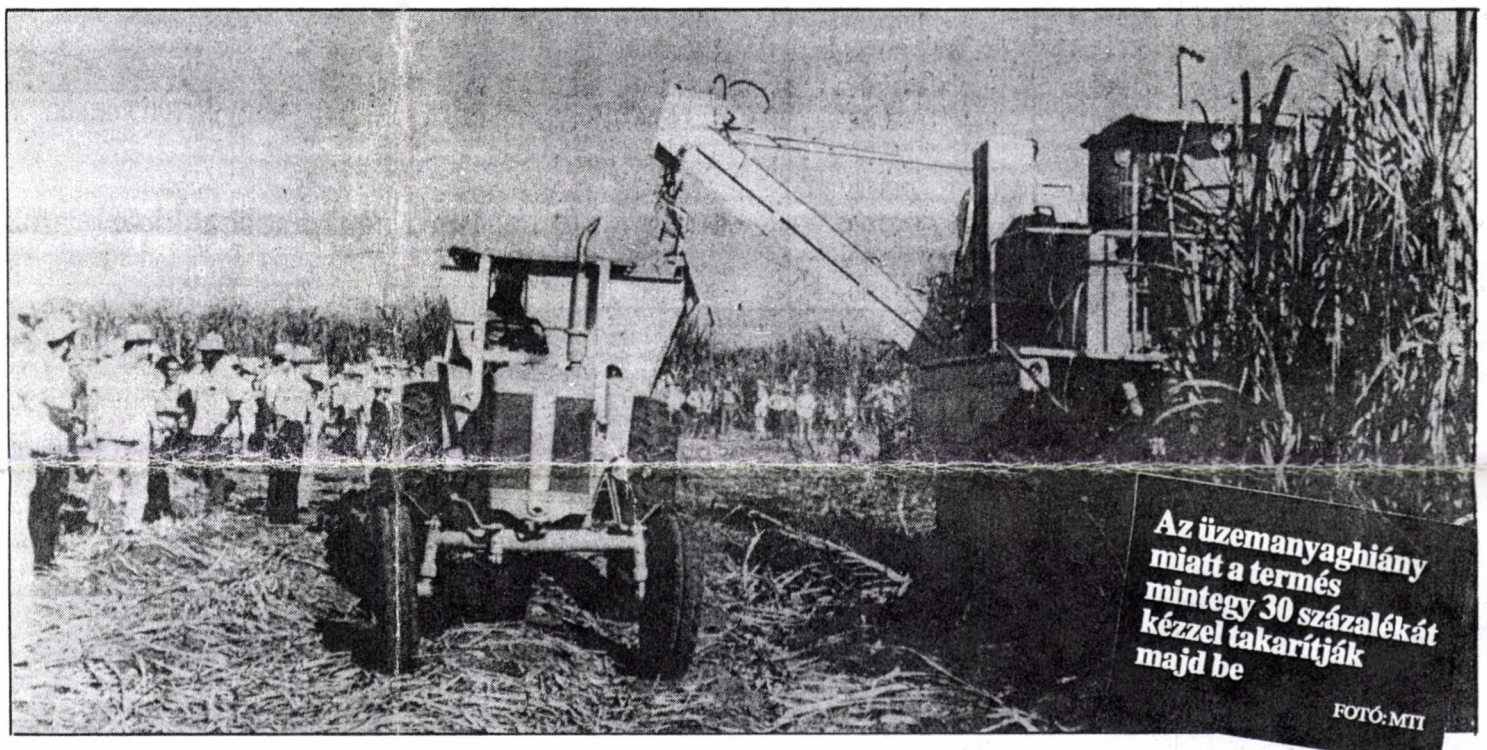
Üzlet
NAPRÓL
NAPRA
III. évfolyam
77. szám
1992.
máj. 20.
Ára: 35,– Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Kubába tart Nyugat-Európa

A cukornádtermés betakarításának közeledtével Kubában mind több szó esik – mintegy felkészítendő a lakosságot a nadrágszíj további összehúzására – az ország egyre romló gazdasági helyzetéről. Az érem másik oldala viszont azt mutatja, hogy mind több nyugat-európai vállalat kezd óvatos beruházásba a szigetországban.

Az üzemanyaghiány miatt a termés mintegy 30 százalékát kézzel takarítják majd be

FOTÓ: MTI

A KGST összeomlása és a Kelet-Európához fűződő gazdasági kapcsolatok szétesése havannai hivatalos vélemények szerint az elmúlt két évben olyan veszteséget jelentett a karibi ország gazdaságának, amely még az amerikai embargó által okozott károkat is felülmúlta. A kubai külkereskedelmi miniszter adatai szerint a harminc éve tartó amerikai embargó több mint húszmilliárd dolláros kárt okozott az országnak, és egyben tartósan akadályozza a kubai hétmilliárd dolláros adósság törlesztésének újratárgyalását is.

Az oroszok nem vásárolnak

Az energiahiány napról napra jobban érezhető az országban. Idén a tervek szerint mindössze hatmillió tonna kőolaj érkezik az 1989. évi tizenhárommillió tonnával szemben. Oroszország olajszállításai akadoznak, s az utódállamok mind kevesebb cukrot vásárolnak Kubától. Ismeretes, hogy korábban a Szovjetunió kedvezményes áron szállított kőolajat Kubának, cserébe pedig a világpiaci ár fölött vette át a szigetország első számú exportcikkét, a cukrot.

Tavaly a cukortermés elérte a 7,6 millió tonnát, az idei az előrejelzések szerint nem haladja majd meg a hatmilliót. A visszaesést a műtrágya- és üzemanyaghiány, valamint a kedvezőtlen időjárás okozza. A hatóságok a sikeres betakarítás érdekében emberfeletti erőfeszítésre szólítják fel a lakosságot.

Az üzemanyaghiány miatt a termés mintegy harminc százalékát kézzel takarítják be, s a városi lakosok kéthetes turnusokban váltják majd egymást a cukornádültetvényeken. A földekre a lakosság nagyobbik része gyalog vagy kerékpáron jut majd el, az üzemanyaghiány enyhítésére a hatóságok ugyanis számottevően korlátozták a buszok, a traktorok és az autók forgalmát.

És ez még nem minden. Az egykori Szovjetunió utódállamai idén eddig csak egymillió tonna cukrot vásároltak a szigetországban, s már jelezték, hogy a második félévben felfüggeszik a behozatalt. Ebben a helyzetben Kuba kénytelen lesz cukortermésének nagy részét a világpiacon értékesíteni, s onnan kell beszerezni kőolajszükségletének nagyobbik részét is.

Megnyílt hat luxus szálló

A kubai gazdasági szakértők sem titkolják, hogy az ország történetének egyik legnehezebb éve előtt áll. Április közepén Bush elnök tovább szigorította a gazdasági embargót: elrendelte az amerikai kikötők bezárását a Kubával kereskedő hajók előtt. Ugyanakkor Washington továbbra sem gördít akadályt a szigetországgal való közvetett kereskedelem elé.

A világhírű Otis felvonógyár mexikói leányvállalata például rendszeresen ad el liftet a kubai tengerparton épülő szállodák számára. 1990-ben az Otis, a Cargill, több autóalkatrész-gyártó és kereskedelmi cég több mint 530 millió dollár értékű árut szállított Kubába. Kétségtelen, hogy az Egyesült Államok területéről nem történt szállítás, s a külföldi amerikai "leányok" árui sem tartalmaztak amerikai eredetű terméket vagy részegységet.

Noha Kuba bruttó nemzeti terméke 1991-ben több mint húsz százalékkal csökkent, a külföldi tőke mind komolyabb érdeklődést mutat a szigetország gazdasága iránt. Sokan úgy vélekednek, hogy fel kell készülni a Castro utáni időkre, s amelyik cég már most megveti a lábát a kubai piacon, az a későbbiekben is jó üzletekre számíthat. Tavaly hat luxusszállodát nyitottak meg Varadero Beachen, ezeket egy spanyol–kubai vegyes vállalat finanszírozta és építette.

Vissza az amerikai javakat!

Idén az ország gazdasági teljesítménye várhatóan legkevesebb tíz százalékkal csökken, de az európai beruházók vállalják a kockázatot. Az olasz állami Italcable cég 65 millió dolláros szerződést írt alá kubai üzleti partnerével az ország telefonhálózatának korszerűsítésére.

A brazil Petrobras előrehaladott tárgyalásokat folytat olajkutatásokról, a francia Total olajcég pedig már koncessziós megállapodást írt alá Havannával. A Total hat évre szóló szerződése lehetőséget nyújt arra, hogy a tengerben feltárt olajmezőkből a vállalat is részesedjen.

Az Egyesült Államok rendszeresen felhívja Kanada és a közös piaci tagországok figyelmét, hogy mérsékeljék gazdasági aktivitásukat Kubában, ezek a felszólítások azonban vállalati körökben többnyire süket fülekre találnak. Washington nem mulasztja el a külföldi befektetők figyelmét felhívni arra, hogy – a véleménye szerint hamarosan bekövetkező politikai változásokat követően – az amerikaiak vissza fogják követelni államosított kubai javaikat, amelyek jelenlegi értéke 5,4 milliárd dollár.

Nyugati elemzők egybehangzó véleménye szerint az idei esztendő döntő fontosságú Kuba jövője szempontjából. Amennyiben sikerül az ország gazdaságát úgy-ahogy működésben tartani, sikerül valamelyest átalakítani a kereskedelmi kapcsolatokat és sikerül fenntartani a szociális bizontságot, Kuba még egy ideig a szocializmus egyik utolsó bástyája maradhat. Amennyiben viszont összeomlik a gzadság és meggyengül a hatalmi gépezet, nem kizárt, hogy a cukorszigeten más irányt vesz majd a fejlődés.

GONDA GYÖRGY

PÉNZVILÁG

Befektetés Hunniában

Budapest – **A befektetési alapok az átlagosnál nagyobb hozamot ígérnek, megosztják a befektetések kockázatát és szakértelmet biztosítanak a portfólió kialakításához. A kockázatcsökkentés miatt a júniusban induló Hunnia Zártvégű Értékpapír Befektetési Alap elsősorban állami értékpapírokba és állami garanciával kibocsátott kötvényekbe fekteti a kisbefektetőktől összegyűjtött pénzt.**

Az Europool Befektetési Alapkezelő Kft. tegnap jelentette be, hogy június 8-ától kezdi meg az alap befektetési jegyeinek értékesítését. A jegyeket november végéig hetente változó diszkontáron jegyezhetik a belföldi befektetők, míg a külföldiek teljes áron november 30-ától vásárolhatják azokat, a lejegyzett összeg húsz százalékáig. A jegyzés időszakára egy nyolctagú konzorciumot szervezett a forgalmazó New York Broker Budapest Kft., így az országban közel harminc helyen jegyezhető a hároméves futamidőre meghirdetett Hunnia befektetési jegy. A jegyzés december 16-án zárul.

Mint Reményi Zoltántól, az Europool egyik ügyvezetőjétől megtudtuk, már 1993 januárjában kezdeményezik a jegyek tőzsdére vitelét, forgalmazotti kategóriában. A várható hozamon kívül a magánszemélyek, amennyiben három évig nem adják el a nyilvános kibocsátáskor jegyzett jegyüket, az adótörvények értelmében adókedvezménnyel is élhetnek.

A jegyzési helyek többsége – a letétkezelő Konzumbank és a Magyar Hitel Bank fiókjai – Budapesten kívül van. Ezt azzal magyarázták az Europool vezetői, hogy a vidéki lakosság eddig tulajdonképpen csak bankpapírokhoz jutott hozzá. Nem kis feladat lesz azonban ezt az új befektetési formát megismertetni és elfogadtatni.

TÖRŐ ANDRÁS

Japán elsőség

Tokio – **Japán újból átvette a vezetést Németországtól a külföldi tőketulajdon értékét tekintve. A szigetország külföldi tőkeállománya 383 milliárd dollárral haladja meg azt a tőkeértéket, amivel a külföldiek rendelkeznek Japánban. A külföldi japán vagyon és a Japánban lévő külföldi követelések közötti olló tavaly 17 százalékkal nyílt szélesebbre – tette közzé a japán pénzügyminisztérium kedden a szigetország külpiaci teljesítményét jellemző adatokat.**

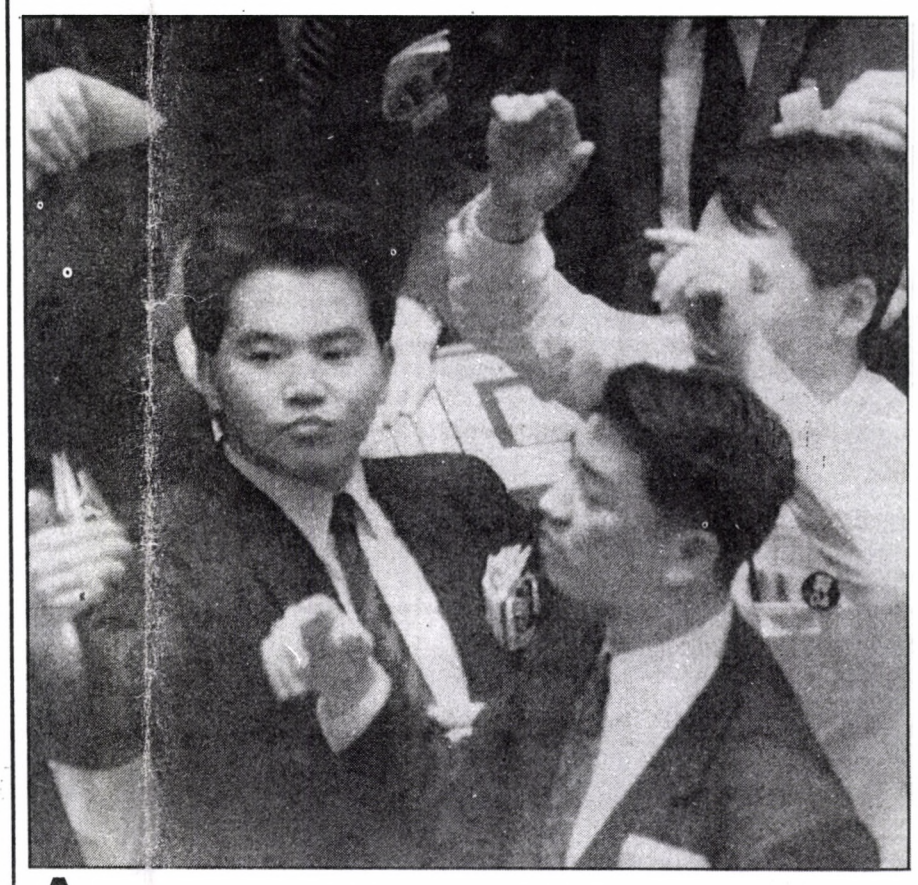
A külföldi tőkeállomány értékét tekintve Japán 1985 óta világelső volt, de 1990-ben a volt NSZK megelőzte. A múlt év végén a japán vállalkozók összesen mintegy kétbillió dollárnyi tőkével rendelkeztek, ezzel szemben áll a külföldiek mintegy 1,6 billió dollárnyi tőkeértéke Japánban. Japán számítások szerint Németország nettó külföldi tőkeállománya 345 milliárd dollárt tehetett ki a múlt évben.

A teljes japán külföldi tőkeállományból a közvetlen beruházások 231 milliárd dollárt értek el, szemben az egy évvel korábbi 201 milliárd dollárral. A japán kutatóintézet elemzésében megállapítja, hogy a külföldre irányuló japán befektetések növekedési üteme mérséklődött, részben a japán gazdasági növekedés ütemének lassulása, részben pedig a külpiaci kereslet lanyhulása következtében.

A szigetországi beruházások első számú célpontja Ázsia, de az itteni invesztíciók felfutásának korlátot szabott, hogy az Egyesült Államok és más fontos felvevőpiacok mérsékeltebb keresletet támasztottak a japán tőkével üzemelő ázsiai vállalkozások termékei iránt. Szakértők ennek ellenére arra számítanak, hogy változatlan marad a hosszú távú trend: Japán a jövőben is közvetlen külföldi beruházásokkal építi le fizetésimérleg-többletét, és befektet a viszonylag alcsony munkabérű országokban.

(MTI–Üzlet)

Fellendülés a láthatáron!

Washington – **A Nemzetközi Valutaalap és a Világbank legújabb előrejelzése szerint a tavalyi visszaesés után az idén mérsékelt javulás, 1993-ban pedig fellenülés várható a világgazdaságban. A recesszióból való kilábalás mértéke eltérő lesz az egyes országcsoportokban. A washingtoni nemzetközi szervezetek közgazdái a visegrádi hármaknak is némi javulást prognosztizálnak.**

A fejlett ipari országok bruttó nemzeti terméke (GDP) tavaly összesen 0,8 százalékkal bővült, idén 1,8, 1993-ban pedig várhatóan 3,3 százalékos lesz a növekedés. Most nem Japán és Németország lesz a fellendülés lokomotívja: az amerikai, a brit, a francia és a kanadai gazdaság teljesítményében várható jelentős javulás.

A fejlett ipari országokban összességében mérséklődik az infláció, amely 1991-ben 4,4 százalékos volt. Ebben az évben 3,3, jövőre pedig 3,2 százalékos inflációt várnak. A leglátványosabb javulást Kanadában és Nagy-Britanniában várják.

Az előrejelzést készítő közgazdacsoport a fellendülés kérdésében annak ellenére derűlátó, hogy Japánban szinte összeomlott a részvénypiac és Németországban a szokatlanul magas kamatlábak hűtik a beruházási kedvet. A csoport tagjai optimizmusukat arra alapozzák, hogy a mérséklődő infláció a vezető nyugati országok többségében lehetővé teszi majd a hitelkamatlábak további csökkentését. Németországban egyelőre nem lehet erre számítani, ez ugyanis akadályozná az antiinflációs gazdaságpolitika sikeres végrehajtását.

Az erőteljesebb gazdasági növekedés legnagyobb fékje az ipari országokban a túlzottan nagy költségvetési hiány. 1989-ben az ipari országok összesített költségvetési hiánya a bruttó nemzeti termék (GNP) 0,9 százalékával volt egyenlő, idén viszont ez az arány meghaladhatja a 3 százalékot. A Valutaalap és a Világbank nyomatékosan felhívja az országok figyelmét az állami kiadások jelentős csökkentésére és a büdzséhiány mielőbbi felszámolására. A vezető gazdasági hatalmak közül csak Japán költségvetése pozitív, ezért a nemzetközi szervezetek közgazdái azt javasolják a szigetországnak, hogy serkentse a közületi fogyasztást, a beruházási tevékenységet.

Ami a munkanélküliséget illeti: a fejlett ipari országokban ezen a területen nem jósoltak javulást. 1991-ben az aktív lakosság 7 százaléka volt állástalan, 1993-ban várhatóan ugyanennyien lesznek. Németországban 7,6, Nagy-Britanniában 9,7 százalékos munkanélküliség várható, az Európai Közösségek átlaga pedig 9,6 százalékos lesz. Az ipari országok gazdasági fellendülése tehát még 1993-ban is törékeny lesz, és a konjunktúra eltérően érinti majd az egyes országokat.

Folytatódik a fejlődő országok viszonylag kiegyensúlyozott gazdasági növekedése: idén 6,7, jövőre 5,4 százalékos növekedést várnak. Az összesített inflációs ráta az 1991. évi 41 százalékról 1993-ra 16 százalékra csökken.

Magyarországon, Csehszlovákiában és Lengyelországban idén várhatóan csökkenni fog az infláció, és az sincs kizárva, hogy ebben a három országban 1992 végére megáll a termelés visszaesése.

Tavaly Kelet-Európában (a volt Szovjetunió nélkül) a termelés 16,6 százalékkal csökkent, 1993-ban viszont az előrejelzés szerint már 3,9 százalékos növekedésre lehet számítani. Megoldandó feladat a térség országai számára a pénzügyi helyzet stabilizálása: javítani kell a költségvetési egyensúlyt, és fel kell gyorsítani a privatizációt. A prognózist készítő közgazdák szerint a múlt évben 135 százalékos volt az infláció, és a térségben idén 95, 1993-ban pedig 44 százalékos lesz az átlagos pénzromlás.

A szovjet utódállamokkal kapcsolatban borúlátó a gazdasági előrejelzés. Az egykori Szovjetunió területén a termelés előreláthatólag idén is 17 százalékkal csökken, miközben a tavaly 86 százalékos infláció üteme elérheti az ezer százalékot is. Az elemzők nem vállalkoztak arra, hogy 1993-ra előrejelzést készítsenek e térség országainak főbb gazdasági folyamataira.

A világkereskedelem vérátamában részt vevő vállalatok számára kifejezetten biztatóak a fellendülésre utaló jelek, amelyek az áruk és a szolgáltatások keresletének megélénkülését hozzák majd magukkal. Az előrejelzés szerint a világkereskedelem volumene az 1991. évi 3,3 százalékos bővülés után idén 5, jövőre 6,3 százalékkal növekszik.

Kérdés, mennyire adhatunk hitelt az ilyen prognózisoknak, hiszen korábbi előrejelzéseikben a Valutaalap és a Világbank szakértői már 1992-re ígérték a gazdasági fellendülést.

GONDA GYÖRGY

Ukrán stabilizációs alap

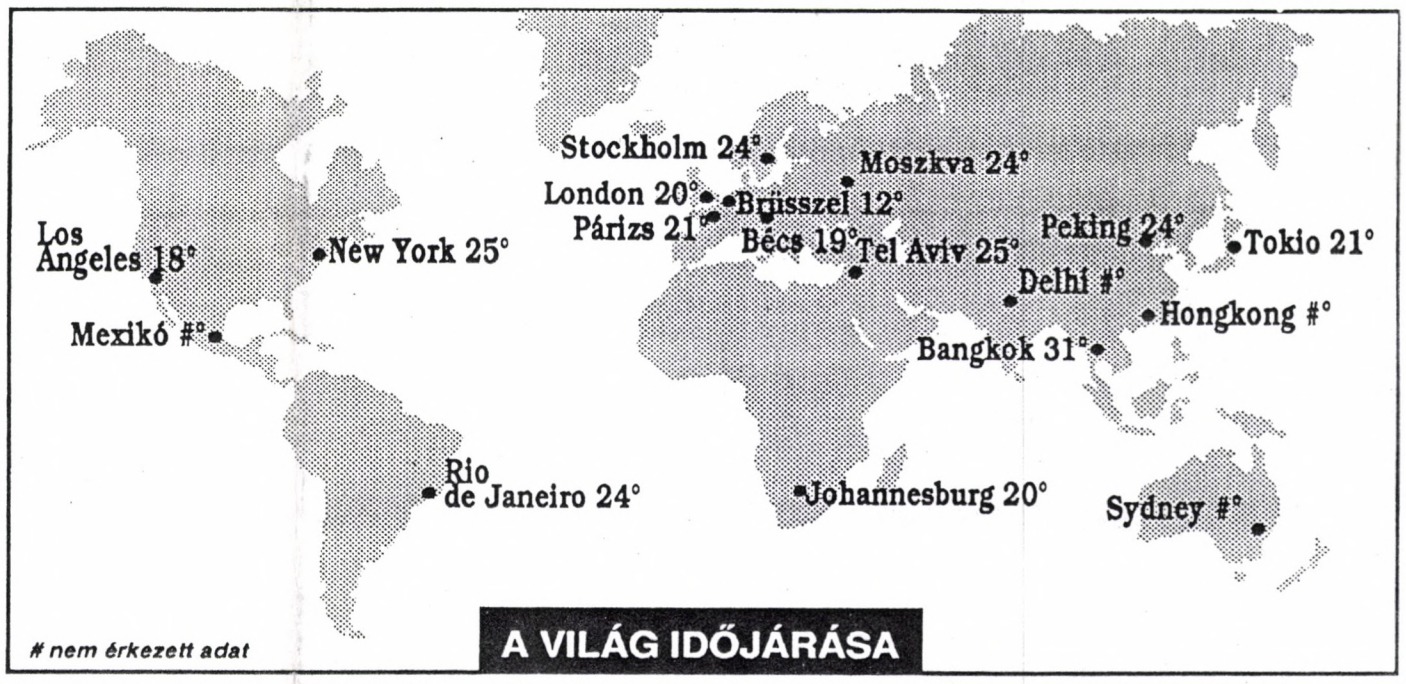
Kijev – **Grigorij Pjatacsenko pénzügyminiszter szerint Ukrajna azt reméli, hogy Nyugatról stabilizációs alapot létesítenek majd az ország új valutájának támogatására. Eszerint akkor, amikor a rubelt felváltja a grivna nevű új ukrán fizetőeszköz, mintegy 1,5–2,0 milliárd dolláros stabilizációs alapért folyamodnának a Nemzetközi Valutaalaphoz.**

Az Ukrán Köztársaság idei költségvetési deficitjének az előirányzatok szerint nem szabadna felülmúlnia a bruttó belföldi termék két százalékát, ami harmincmilliárd rubelnek felel meg. Ezt azonban rendkívül nehéz lesz tartani, mivel a nagy kiadások miatt a költségvetési hiány már az első negyedévben elérte a 35 milliárd rubelt.

Az IMF szakértői ennek ellenére jó kezdetnek minősítették az ukrán reformprogramot, s ha a nemzetközi szervezet jóváhagyja azt, akkor az ukránok közel négymilliárd dollár hitelre számíthatnak.

(Der Standard)

Üzlet
NAPRÓL NAPRA
III. évfolyam
89. szám
1992.
jún. 10.
Ára: 35,– Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Amerikába tart a német tőke

Kelet-Európát is kedvezőtlenül érintheti, hogy Németország vezető iparvállalatai az elmúlt hónapokban megkezdték termelésük egy részének kihelyezését főbb piacaikra, elsősorban az Egyesült Államokba. Ezt az tette szükségessé, hogy az igen nagy munkabérek és vállalati adók miatt a német ipar külpiaci versenyképessége egyre romlik. Kelet-Európa viszont egyelőre nem alkalmas a legfejlettebb technológiák befogadására.

A német ipari munkások átlagos órabére 25 dollár, a legnagyobb a világon. Az USA-ban és Japánban viszont az átlagos órabér nem haladja meg a 15 dollárt. Nem segíti elő a német cégek és termékek versenyképességét az sem, hogy a nyereség 66 százaléka különféle adók formájában a költségvetésbe vándorol. Az ipari országok közül Németországban a legrövidebb a munkahét és a leghosszabb a fizetett szabadság. A közelmúlt sztrájkjait követő béremelések tovább növelik a termelés költségeit.

Eltűnnek a vámhatárok

Ebben a helyzetben kézenfekvő, hogy a világ második legnagyobb exportőr országának nagyvállalatai a piacvesztés elkerülésére olyan fejlett államokba igyekeznek termelésük egy részét kihelyezni, ahol kisebbek a költségek.

Az Egyesült Államok nemcsak a kisebb bérek és a termelési költségek miatt vonzó a német vállalatok számára. Vonzerőt jelent a hamarosan megalakuló észak-amerikai szabadkereskedelmi övezet is, amely lebontja a vámhatárokat az USA, Kanada és Mexikó között. Az integrált nyugati piacról szóló német vállalati elképzelések még arra is kitejednek, hogy az európai és a dél-amerikai piac egy részét észak-amerikai „német" termeléssel lássák el.

A német cégek most meglehetősen kedvező áron vásárolhatnak meg amerikai vállalatokat, mert az elhúzódó recesszió a tengerentúlon lenyomta az árakat. A vásárlásnak kedvez a márka árfolyama is. Egy dollár egyenlő 1,6 márkával. Ez csaknem fele annak az értéknek, ami a nyolcvanas évek közepét jellemezte.

Előrenyomulnak a német bankok is

A Mercedes-Benz az Egyesült Államokban évi 7,6 milliárd dolláros forgalmat könyvelhet el személygépkocsik és teherautók eladásából. Huszonhárom százalékos részesedésre tett szert a vállalat a nehézteherautók amerikai piacán, ahol már működik egy termelő leányvállalata. Az Oregon állambeli Portlandben 1,985 milliárd dolláros beruházással megkezdődött a második Mercedes-teherautógyár építése, amely a részesedés növelését célozta meg a középkategóriájú teherautók piacán. Terjeszkedik a BMW is. Egymilliárd dolláros beruházással épít a közeljövőben autógyárat az óceán túlsó partján, ahol a számítások szerint 20 százalékkal olcsóbban gyártja majd gépkocsijait, mint odahaza.

A német ipar exodusában részt vesz az erőművi és az elektronikai berendezéseket gyártó vállalat, az AEG is. A konszern még az idén termelőüzemet szándékozik létesíteni az USA-ban. A német jelenlét fokozásának egy másik módja az amerikai piacon a cégfelvásárlás és a vegyes vállalatok alapítása. A Siemens például 1,2 milliárd dollárért megvásárolta az IBM-től a Rolm távközlési berendezéseket gyártó vállalatot, a Bosch pedig a jónevű amerikai Penskével hozott létre vegyes vállalatot üzemanyag-befecskendező részegységek gyártására. A BASF 300 millió dollárért megvásárolja a Mobil olajvállalat egyik műanyaggyártó részlegét, a Benckiser pedig 440 millió dollárt fizet a Pfizer gyógyszergyárnak a Coty parfümgyár átvételéért.

Mozgolódnak a német bankok is. Ismeretes, hogy az amerikai cégek hiteligényének mintegy egyharmadát eddig japán pénzintézetek elégítették ki. A megroggyant japán bankok azonban ma nem képesek ilyen nagyarányú finanszírozást vállalni, így a keletkezett hitelnyújtási vákuumban van mit kersniük a tőkeerős német bankoknak. A Deutsche Bank például arra hívta fel a német pénzintézetek figyelmét, hogy az eddiginél aktívabban vegyenek részt amerikai vállalatok finanszírozásában.

Vonzó amerikai körülmények

A német cégek külföldi működőtőke-beruházásainak értéke mintegy 130 milliárd dollár. Eddig ennek az összegnek csaknem egynegyedét használták fel az Egyesült Államokban. Itt a britek, a hollandok és a japánok mögött a negyedik legnagyobb külföldi beruházók a németek. Az előrejelzések szerint Németország még az évtized közepéig megszerzi az amerikai piacon a harmadik helyet.

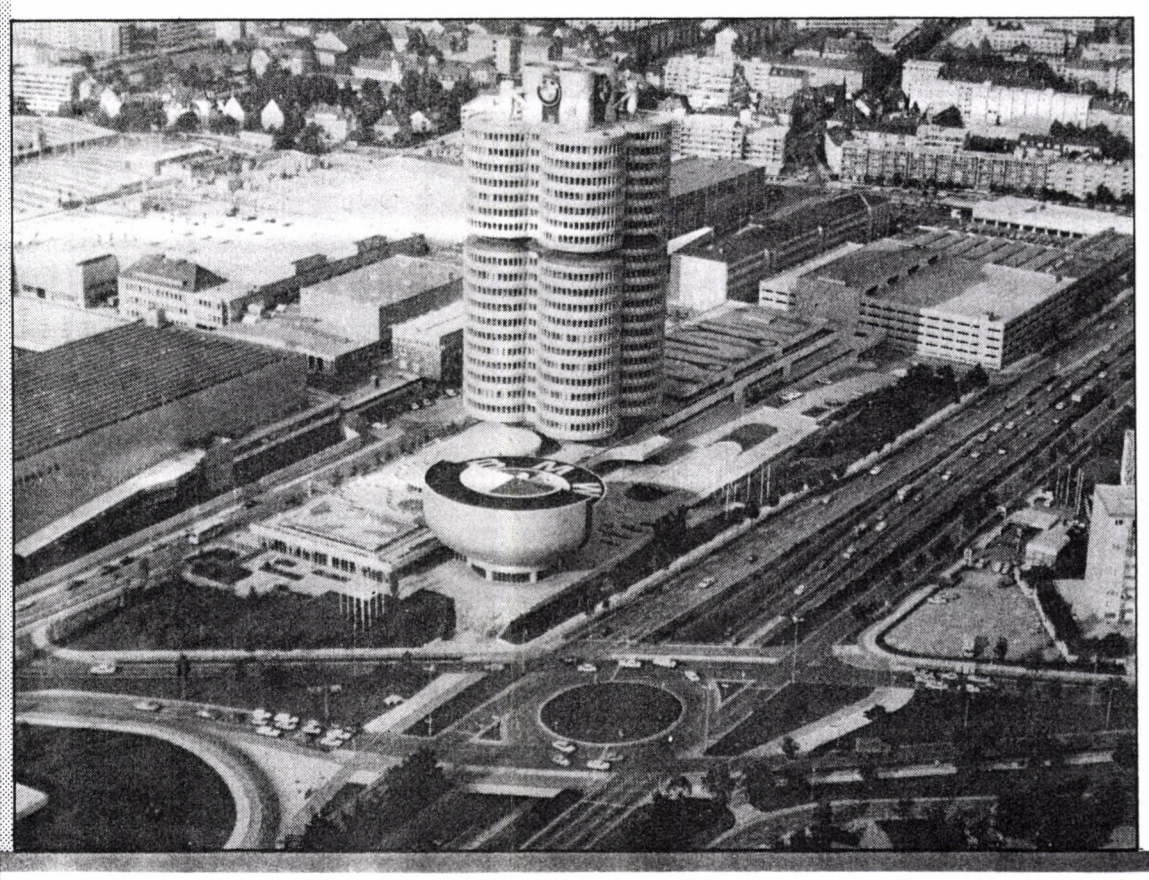
Az amerikai piac azért is vonzza a németeket, mert ott gyorsabb az innováció és rövidebb a kutatás és fejlesztés eredményeinek átfutási ideje. Ezt felismerve a Siemens tavaly, miközben 270 millió dollárt fordított amerikai vállalatok felvásárlására, 450 millió dollárt költött az USA-ban K+F tevékenységre.

Németország az elmúlt két esztendőben jelentős összegeket – több mint 100 milliárd dollárt – ruházott be a keletnémet gazdaságba, s jócskán jutott a beruházásokból és a segélyekből Kelet-Európának is. E beruházások megtérülési ideje azonban jóval hosszabb, mint az amerikaié.

Úgy tűnik fel, hogy a német iparvállalatok időben ismerték fel a kivitelt akadályozó problémákat, s a termelés egy részének kihelyezésével fenn tudják tartani az export magas színvonalát. Arra viszont ügyelnek, hogy az ipari termelést ne az olcsó délkelet-ázsiai országokba helyezzék ki, hiszen ezek az államok – a német megítélés alapján – még nem alkalmasak a magasszintű minőségi követelmények teljesítésére és a legfejlettebb technológiák alkalmazására.

Ez a tény egyben figyelmeztető lehet Kelet-Európa számára is, ahová a német cégek – néhány kivételtől eltekintve – termelésüknek kevésbé technológiaigényes részét helyezik ki.

GONDA GYÖRGY

A BMW-központ Münchenben – „Egymilliárd dolláros beruházással nyit autógyárat az óceán túlsó partján!"

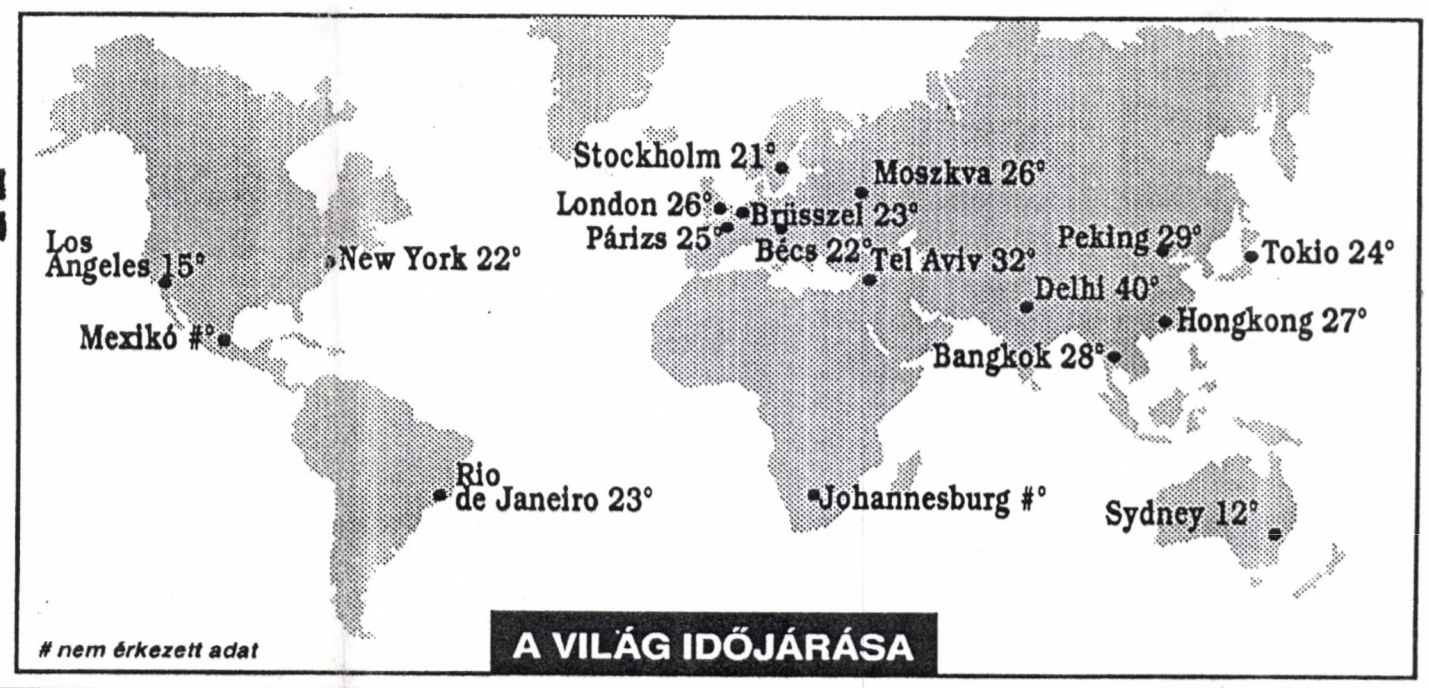
üzlet

NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
94. szám

1992.
jún. 18.

Ára: 35,– Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Forradalom a telefonpiacon

A videokamera, a képmagnó, a CK-lemez és a személyi számítógép után újabb korszak kezdődik a mikroelektronikában: beköszöntött a videotelefon tömeges terjedésének korszaka. Az A.T.&T. amerikai telefontársaság május első napjaiban hozta forgalomba háztartási videotelefonját, amely a hagyományos telefonvonalon a hang mellett a képet is továbbítja.

Az első videotelefont – Picturephone néven – az A.T.&T. mutatta be 1964-ben a New York-i világkiállításon. A videotelefon-rendszereket eddig elsősorban a nagyvállalatok vásárolták és alkalmazták belföldi és nemzetközi konferenciák lebonyolítására. A berendezések ára mintegy negyedmillió dollár volt, s a különleges vonalak használatáért óránként ezer dollárt kellett fizetni.

Nincs szükség külön hálózatra

Ilyen hatalmas összegek mellett a kisebb cégek és az egyéni előfizetők számára a videotelefon elérhetetlen volt. Kifizetődő volt viszont a nagyvállalatok számára, amelyek a videokonferenciák bevezetésével nagy utazási költséget takarítottak meg, és egyúttal közvetlenebbé vált az egymástól távol dolgozók kapcsolata.

Időközben a videokonferencia-berendezések ára harmincezer dollárra süllyedt, de még így is elérhetetlen volt a háztartások számára. A vállalatok viszont – elsősorban az Egyesült Államokban – mind nagyobb számban rendeltek ilyen rendszereket a két legnagyobb gyártótól, a Kompression Lab.-től és a PictureTeltől. Az Öböl-háború idején például – amikor az üzletemberek nem szívesen ültek repülőgépre – hirtelen ötezer videokonferencia-berendezés talált gazdára.

Az A.T.&T. új 1500 dolláros videotelefonja azért jelent áttörést, mert rákapcsolható a meglévő vonalakra. Nincs tehát szükség külön hálózatra, a hang és a kép továbbítására elegendő a rézkábel és a telefondugó. Az új készülék „csak" abban különbözik a hagyományostól, hogy ellátják egy minikamerával és egy kisméretű képernyővel. A hívó és a hívott természetesen kikapcsolhatja ezeket, amennyiben csak hangkapcsolatra vágyik.

Az egyéni előfizetők számára is elérhető áron kínált videotelefon forradalmi változásokat hozhat a társadalmi és a családi kapcsolatokban. Hang- és képkapcsolatba léphetnek az egymástól távol élő családtagok, beteg és orvosa, a munkáját otthon végző alkalmazott és cége, vevő és műkincskereskedő – s a példákat még hosszasan lehetne sorolni.

Az előrejelzések szerint az idén az Egyesült Államokban legalább egymillió videotelefon talál gazdára. Elektronikai szakértők véleménye szerint a készülékek ára 2-3 éven belül hatszáz dollár alá csökken, s ekkor már tömegesen fogják vásárolni az előfizetők.

Nem kifogástalan, de már színes a kép

Az óceán túlsó partján a videotelefonok iránti keresletet az is fokozza, hogy végre egy olyan újdonságról van szó, amelyet nem a japánok fejlesztettek ki. Kégségtelen azonban, hogy a versenyből az ázsiai szigetország és több nyugat-európai telefontársaság és gyártó sem akar kimaradni.

A Hitachi nemrégiben kezdte meg videotelefonjainak forgalmazását Japánban, s hírek szerint hamarosan az USA-ba is exportál. Az üzletágban érdekelt amerikai cégek attól tartanak, hogy a japán gyártók belátható időn belül letarolják a piacot, ahogy ez a szórakoztató elektronikai berendezések és a fényképezőgépek esetében történt.

Nem áll rosszul a videotelefon-versenyben Nyugat-Európa sem. A francia Matra cég már megjelent a piacon, s hamarosan versenybe száll a norvég Tandberg Telecom is. A brit BT és az Amstrad az év második felében hozza ki videotelefonjait. A BT az amerikai IBM-mel együttműködve egy különleges elektronikus kártyát is kifejlesztett. A kártyát be kell helyezni az IBM és az IBM-kompatibilis személyi számítógépekbe, s ezzel a komputerek videotelefonná alakulnak át.

Érdemes megjegyezni, hogy a videotelefonok képminősége még nem kifogástalan, de már színes a kép. Várható, hogy a következő években számottevően javul majd a képminőség a digitális technika alkalmazásával.

Növekszik a háztartások kereslete

A piackutatók ma elsősorban a videotelefonok és a konferenciarendszerek vállalati keresletéről tudnak viszonylagosan pontos előrejelzést adni. Az Egyesült Államokban a videokonferencia-piac 1990-ben kilencszázmillió dolláros üzletág volt, 1995-ben viszont már 8,3 milliárd dollárt fordítanak majd a vállalatok erre a célra. Amíg 1990-ben az amerikai cégek 4660 videokonferencia-berendezéssel rendelkeztek, az évtized közepén az üzembe helyezett rendszerek száma százhatvankétezerre növekszik.

1990-ben Nyugat-Európában a vállalatok 65,4 millió dollárt fordítottak erre a célra. 1995-ben viszont mintegy háromszázmillió dollárt költenek majd berendezésekre és a vonalak használatára.

Szakértők véleménye szerint a következő években igen nagy mértékben nő majd az egyéni előfizetők kereslete a videotelefonok iránt. Ezzel párhuzamosan bővül a gyártók köre, s a túlkínálat minden bizonnyal árzuhanást eredményez majd. Az első fecskék viszont jelentős extraprofitra számíthatnak.

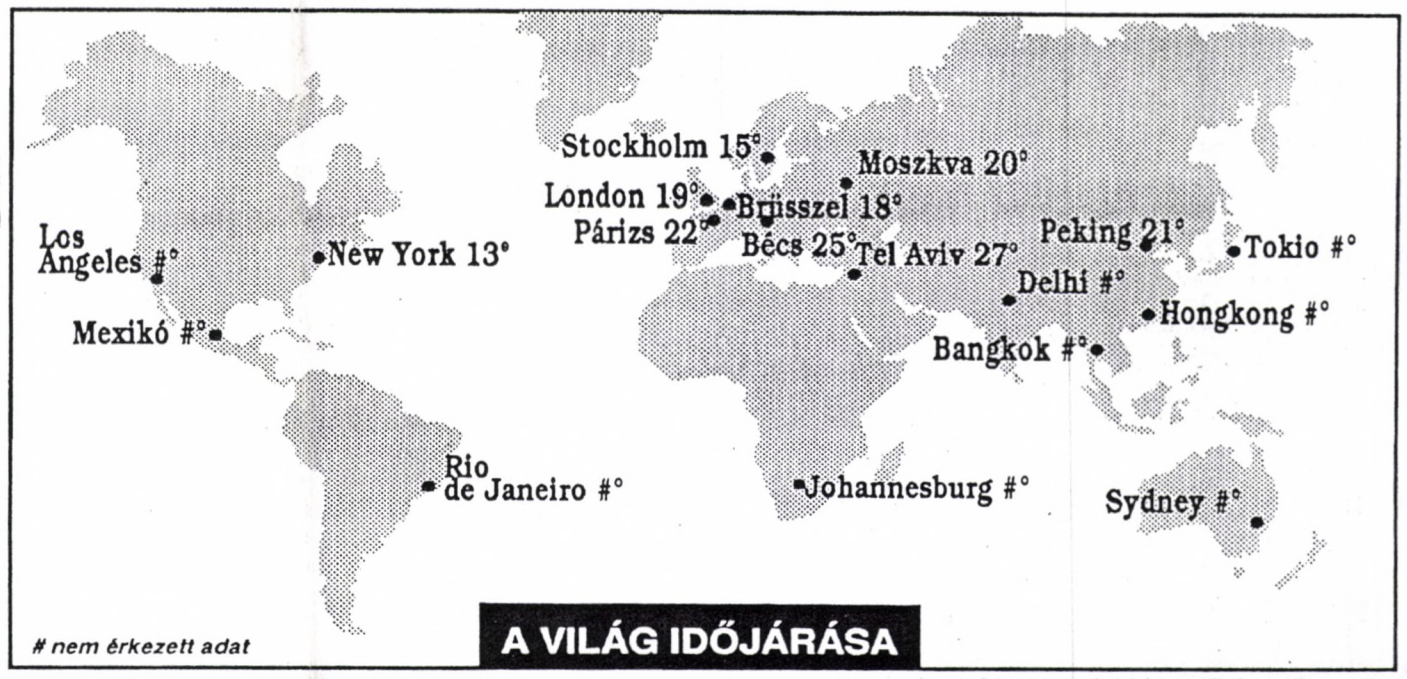

A versenyből az ázsiai szigetország és több nyugat-európai telefontársaság és gyártó sem akar kimaradni"

GONDA GYÖRGY

Üzlet
NAPRÓL NAPRA
III. évfolyam
97. szám
1992.
jún. 24.
Ára: 35,– Ft

nem érkezett adat

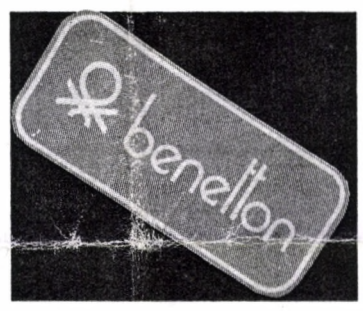
A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → helyes döntések →

Módiháború kezdődik

FOTÓ: PETROVITS LÁSZLÓ

Mindössze 30 kilométer és a gyors folyású Piave folyó választja el egymástól az olasz divatipar két világszerte ismert cégének, a Benetton és a Stefanel központját. Ma még a Benetton az ismertebb és az erősebb, de a Stefanel nagy ívű terjeszkedési stratégiája néhány éven belül könnyen megfordíthatja a piaci verseny jelenlegi állását.

Első pillantásra a Benetton és a Stefanel sok hasonlóságot mutat. Mindkét cég üstökösként robbant be a világ divatiparába, és öles léptekkel terjeszkedik. A két családi vállalat sok beszállítóval dolgozik, és termékeik nem tartoznak az olcsó áruk kategóriájába.

A Stefanel kötöttárui drágábbak a Benetton-csodáknál, s újabban színviláguk is harsányabb. A cég vásárlóinak 70 százaléka nő. Ez az arány a Benetton esetében kisebb. Érdemes megjegyezni, hogy míg a Benetton termékeit elsősorban a fiatalabb korosztályok vásárolják, a Stefanel vevői a kevésbé fiatalabbak közül kerülnek ki.

A Benetton neve még jobban cseng

A Stefanel-birodalmat Giuseppe Stefanel építette föl, aki 1987-ben vette át apjától az akkor még viszonylag kicsi és ismeretlen divatcéget. Az elmúlt években Giuseppe sorra felvásárolta az olasz divatipar kis- és közepes méretű olasz cégeit, a vállalat tehát cégházasságok révén gyarapodott. Miközben a Benetton az 1991-es üzleti évet jelentős forgalomnövekedéssel és profitbővüléssel zárta, a Stefanel üzletmenetére a stagnálás volt a jellemző. 356 millió dolláros forgalomra 8,5 százalékos profit jutott, gyakorlatilag ugyanannyi mint 1990-ben.

A stagnálást a cég tulajdonosa azzal magyarázza, hogy az egész világon végigsöprő recesszió miatt a vásárlók ár-érzékenyebbek lettek. Ugyanez igaz persze a Benetton vásárlóira is, de ez a márka egyelőre jobban ismert és jobban cseng. Giuseppe Stefanel azonban már az idén megkezdte új piaci stratégiájának megvalósítását, amelytől a forgalom évi 15–20 százalékos növekedését várja. Mégpedig olyan időszakban, amikor a piac nem bír el jelentősebb áremelést. Egyértelmű tehát, hogy a forgalombővülés az eladott divatholmik mennyiségének növekedéséből származik majd.

Olaszország után külföldön terjeszkedik

A Stefanelnek jelenleg 1450 üzlete, áruházi sarka és butikja van. Az elárusítóhelyek döntő többsége franchise-rendszerben működik, tehát Stefanelék az áru és a márka mellett a boltok uniformizált know-how-ját is eladják a kereskedőknek. Ma még a Stefanel-boltok kétharmada Olaszországban működik, és erről a piacról származik a cég bevételeinek mintegy 70 százaléka. A következő esztendők azonban gyökeres változást hoznak a Stefanel terjeszkedési politikájában.

A tervek szerint 1996-ig háromezerre bővül a Stefanel-butikok száma. Miután az olasz piacot a cég már gyakorlatilag lefedte, a terjeszkedésre elsősorban külföldön kerül sor. Ennek következtében a cégvezetés azt várja, hogy az olasz piac részesedése a vállalat forgalmában az évtized közepe táján 45 százalékra mérséklődik.

A Stefanel népszerű és jól bevezetett márka Németországban, ahol termékeit a saját butikokon kívül a Karstadt áruházlánc is forgalmazza. Franciaország és Spanyolország is jól jövedelmező piac, s mindkét divatkedvelő országban jelentős forgalomnövekedés várható. A tervek szerint az európai Stefanel-boltok száma – beleértve az olaszokat is – 2-3 éven belül eléri az ezret, amely 50 százalékos növekedésnek felel meg.

Pekingben is van butikja

A cég nem engedheti meg magának a távolmaradás luxusát a kelet-európai országok piacáról sem. Bár térségünkben még jó néhány évnek kell eltelnie ahhoz, hogy jelentősebb legyen a fizetőképes kereslet a Stefanel-termékek iránt, a cég sorra nyitja üzleteit. Üzleti filozófiája szerint az ínségesebb esztendőkben beeteti a piacot, megismerteti termékeit a jövő vásárlóival. Csehszlovákiában, Romániában és Magyarországon már önálló üzlettel van jelen a Stefanel, s nemrégiben nyílt meg első butikja Pekingben.

Ázsiában a vállalat mintegy 150 saját és franchise-üzlettel rendelkezik, ezek közül hatvannak Japán ad otthont. A következő esztendőkben többszörösére emelkedik az ázsiai országokban működő Stefanel-üzletek és áruházi butikok száma; elsősorban az újonnan iparosodó államokban várható nagyarányú terjeszkedés. Érdekes módon az Egyesült Államok nem szerepel a Stefanel terjeszkedési térképén kiemelt piacként. Az USA-ban jelenleg tíz Stefanel-üzlet árusít, a Benetton viszont közel száz nagyméretű és elegáns boltban várja vevőit. Az üzleti stratégia szerint a Stefanel az amerikai piac meghódítása előtt a világ más tájain kíván megerősödni. A cég véleménye szerint az amerikai piacot teljesen külön kell kezelni. Az USA ugyanis annyira különleges és fontos piac, hogy annak megdolgozása nem képzelhető el párhuzamosan a világ más tájain történő terjeszkedéssel.

Stefanelék a Benettonhoz képest késve indultak világhódító útra, de a céltudatos marketing tevékenységgel és a kiváló minőségű árukkal van keresnivalójuk a piacon. Jól tudja ezt a Benetton is, amely ugyancsak felkészül a bel- és külföldi divatháborúra. Hírek szerint a vásárlók részére sok meglepetést tartogat. Ennél több azonban nem szivárog ki a cég tárgyalótermeiből és modellező műhelyeiből.

GONDA GYÖRGY

üzlet
NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
138. szám

1992.
szept. 8.

Ára: 35,– Ft

Pontos információ→ helyes döntések→ felvirágzó gazdaság

Nyög az ingatlanpiac

Ingatlanpiaci válság söpör végig az ipari országokon. Elsősorban az irodaházak és a kereskedelmi épületek piaca ült le. A kínálat messze meghaladja a keresletet, zuhannak a bérleti díjak. Szakértők véleménye szerint átlagosan hat–tíz évre van szükség ahhoz, hogy a meglévő épületek kihasználtsága meghaladja a kilencvenöt százalékot.

A hetvenes és a nyolcvanas években nagy ütemben bővült a világkereskedelem, virágzott a banki és biztosítási üzletág, gomba módra szaporodtak a tőzsdei cégek. A nyugati világ nagyvárosaiban hatalmas kereslet támadt korszerű iroda- és üzletházak iránt. A bankok vonzó feltételek mellett nyújtottak szinte korlátlan mennyiségben hiteleket az ingatlanpiaci vállalkozóknak, a kormányok egy része pedig adókedvezményekkel ösztönözte az építkezéseket. A nyolcvanas évek második felére a beruházások többsége elkészült, s ekkor derült ki, hogy szinte minden országban túlméretezték az építkezéseket.

Elnéptelenedtek az irodák, az üzletházak

Jól jellemzi a bankok lelkesedését az ingatlanpiaci fejlesztések iránt, hogy 1980 és 1991 között az USA-ban 10 százalékról 17-re, Nagy-Britanniában 7-ről 12-re, Japánban pedig 11-ről 17 százalékra növekedett az összes hitelállományon belül a kereskedelmi ingatlanok finanszírozására nyújtott hitelek aránya. A fejlett országok többségében azonban 1989-ben kezdetét vette a kereskedelmi ingatlanok piacának összeomlása.

Az elhúzódó recesszió miatt mind több cég jutott csődbe, mások drasztikusan csökkentették alkalmazottaik számát. Ezzel párhuzamosan néptelenedtek el az iroda- és az üzletházak. Jelentősen csökkent a dolgozók száma a bankoknál, a biztosítóknál, az ügyvédi cégeknél, valamint a kereskedelemmel foglalkozó vállalatoknál.

A gazdasági visszaesés és a túlépítkezés okozta gondokat tetézte, hogy az ingatlanpiaci válság ellenére még be kellett fejezni számos korábban megkezdett nagyberuházást. Nehéz helyzetbe kerültek a finanszírozó bankok is, hiszen nagy számú ingatlanfejlesztő és -működtető vállalat jutott csődbe, s ezek nem tudták visszafizetni a korábban felvett kölcsönöket.

Huszonöt százalékkal olcsóbbak

Az ingatlanpiaci földrengés következtében az amerikai nagyvárosokban az irodaházak területének 20–25 százaléka tartósan üresen áll. A bérleti díjak zuhanása folytatódik, s a mai árak az 1987-es árak felével egyenlőek. A tulajdonosok a csökkenő bevételek mellett mind nagyobb működési költségeket kénytelenek elviselni. Ráadásul csökken a kereskedelmi ingatlanok értéke, hiszen nagyon nehéz az épületekre vevőt találni. Egyes becslések szerint 1986 óta 25 százalékkal csökkent az ingatlanok piaci értéke.

Londonban az irodaházak területének egyötöde kong az ürességtől, s ott is zuhannak a bérleti díjak. Az elmúlt másfél évben a felére csökkentek az irodaárak Zürich belvárosában, a bérleti díjak pedig mintegy harminc százalékkal mérséklődtek. Párizsban ugyan az irodaépületek területének csak négy százalékára nincs bérlő, de ez az arány várhatóan hamarosan húsz százalékra emelkedik, mivel a következő két esztendőben igen sok új irodaház építése fejeződik be.

Japánban az új iroda- és üzletházak területének húsz százalékára nem találnak vevőt és bérlőt. A bérleti díjak rövid idő alatt tíz százalékkal estek, s a szigetország ingatlanpiaci kutatóintézetének véleménye szerint egy év alatt negyven százalékkal csökkent Tokióban a kereskedelmi célú ingatlanok értéke.

Üde színfoltot jelent az ingatlanpiac szomorú palettáján Németország és Hongkong, ahol a kereskedelmi ingatlanok tartják értéküket, és csekély mértékben emelkednek a bérleti díjak.

A következő években nem számíthatnak sok jóra az üzletházak tulajdonosai és az ebben az üzletágban tevékenykedő fejlesztési és építőipari vállalkozók. Az előrejelzések szerint még a recesszió után sem fog növekedni a világon az irodai alkalmazottak száma.

Kelet-Európában is túlépítkezés fenyeget

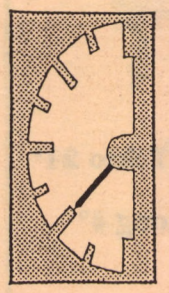
Számítások szerint New Yorkban tizenkilenc, Los Angelesben tíz, Londonban ugyancsak tíz, Zürichben pedig legalább három évre van szükség ahhoz, hogy a meglévő iroda- és üzletházak kihasználtsága elérje a bűvös 95 százalékot. Nem véletlen, hogy az amerikai és a nyugat-európai ingatlanfejlesztő vállalkozók és építőipari cégek rávetették magukat Kelet-Európára, ahol ma még viszonylag jelentős a hiány a korszerű irodaházak piacán. A túlépítkezés veszélye azonban Kelet-Európában is fennáll. Ingatlanpiaci szakértők arra figyelmeztetnek, hogy a piacra egy időben rázúduló kínálatot esetleg nem követi majd a kereslet. Így nem kizárt, hogy néhány év múlva a kelet-európai borsos irodabérleti díjak is esni kezdenek.

GONDA GYÖRGY

Üres irodák Londonban

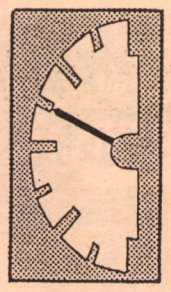

PÉNZÜGYEK

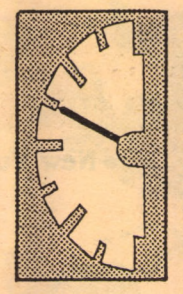
LONDON

Nyitás után erősödés volt, a piac kedvezően fogadta a kormánynak a font sterling támogatására vonatkozó kezdeményezését; az olasz diszkontlábemelés azonban visszavetette az árfolyamokat. Az FTSE–100-index 19,7 ponttal csökkent.
–0,8 százalék

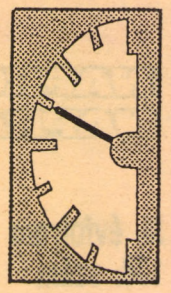
FRANKFURT

Pénteken nem mutattak egységes képet a részvényárfolyamok, de némi erősödés mutatkozott. A hangulat javulása a kereskedők véleménye szerint a dollár erősödésének tulajdonítható. A DAX-index 5,75 pontot kúszott felfelé.
+0,4 százalék

ZÜRICH

A nyitás után megszilárdultak az árfolyamok, és még a kereskedési idő közepéig is jól tartották magukat. Az SMH óragyár papírja jelentősen erősödött Hayek optimista nyereségprognózisának hatására. Az SMI-index 2 ponttal emelkedett.
+0,1 százalék

MILÁNÓ

Tőzsdealkuszok szerint „katasztrofális" hatása volt a diszkontláb 15 százalékra történő emelésének, mert a kamatváltoztatás lavinaszerű eladási hullámot váltott ki. A MIB-index valamelyest erősödve 729 ponton zárt.
+0,1 százalék

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. szeptember 4-én

Részvény neve	Árfolyam	1992	
		csúcspont	mélypont
AEG	1145,00	1630,00	1118,00
BASF	1490,00	1762,00	1425,00
Bayer	1905,00	2139,00	1790,00
BMW	3550,00	4315,00	3340,00
Chrysler	208,00	230,00	129,00
Conti Gummi	1666,00	1995,00	1450,00
Hoechst	1705,00	1900,00	1570,00
IBM	865,00	1086,00	850,00
IBUSZ	344,00	610,00	344,00
Mannesmann	1648,00	2180,00	1575,00
Nestlé tulajdonosi részvény	14350,00	15250,00	13200,00
Philips	151,00	241,00	141,00
Royal Dutch	899,00	995,00	881,00
Siemens	4186,00	4910,00	4040,00
Sony	338,00	391,00	291,00
Unilever	1140,00	1215,00	1095,00

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. szeptember 4-én

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	32,00	38,00
100 forint	(HUF)	11,75	13,75
100 lei	(ROL)	1,25	3,25
100 rubel	(SUR)	9,00	19,00

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. szeptember 3-án

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	3 1/4–3 1/2	3 1/4–3 1/2	3 3/8–3 5/8	3 1/2–3 3/4
DEM	9 5/8–9 7/8	9 5/8–9 7/8	9 5/8–9 7/8	9 1/2–9 3/4
CHF	7 7/8–8 1/8	7 7/8–8 1/8	7 7/8–8 1/8	7 5/8–8
GBP	9 7/8–10 1/8	10 1/4–10 1/2	10 1/2–10 3/4	10 1/2–10 3/4
NLG	9 3/4–10	9 3/4–10	9 5/8–9 7/8	9 5/8–9 7/8
FRF	10 1/8–10 3/8	10 3/9–10 5/8	10 3/8–10 5/8	10 1/2–10 3/4
LIT	17 3/8–18 1/8	16–16 3/4	15 7/8–16 5/8	15 5/8–16 3/8
XEU	11 1/8–11 3/8	11 1/8–11 3/8	11 1/8–11 3/8	11–11 1/4

Határidős, opciós üzletkötések

Részvény neve	Névérték	Árfolyam érték	Ár	Opciós díj	Határidő
Skála Coop S	100 000	112 000	1 120	30 V	93.01.31.
Ibusz A	100 000	300 000	3 000	100 V	92.12.31.

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. szeptember 7.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway	1	1	16 000	10	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600					1 590	92.08.05.
Buda-flax Lenszövő														660	92.08.28.
Dunaholding	A	7	362 100	17	21 200	21 400	21 300	21 200	21 500					21 100	92.09.03.
Fotex	A	5	251 556	884	284	285	285	284	285					285	92.09.03.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.02.
Hungagent														1 775	92.09.04.
Ibusz	A	2	1 658 500	600	2 760	2 765	2 764	2 760	2 765					2 730	92.09.04.
Kontrax Irodatechnika														22 900	92.09.02.
Kontrax Telekom														15 000	92.09.02.
Konzumker										600	350	5 000	400	400	92.08.25.
Müszi										20	4 400	20	4 900	5 000	92.08.14.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade										50	620	500	680	650	92.08.11.
Skála Coop	S	2	105 010	130	807	808	808	807	808					812	92.09.04.
Styl Ruhagyár										10	5 810	10	5 900	5 850	92.09.03.
Szövetkezeti Sörgyár														1 950	92.08.18.
Sztráda Skála														8 000	92.08.17.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

Üzlet
NAPRÓL NAPRA
III. évfolyam
142. szám
1992.
szept. 15.
Ára: 35,– Ft
A világ időjárása a 8. oldalon

AUTÓKER
Üzlet az Üzlet! Önnek is!
Az Autóker BÉTA Kft. törökbálinti DEPO-ban (üzletházában)
szeptemberi nagy árengedményes készpénzes akciót hirdet.
Újdonság, hogy a nagy- és kiskereskedelmi raktár teljes készlete áll demigrosz jelleggel kedves vevőink rendelkezésére.
Budapesten pedig a XIII., Kelly u. 45. szám alatti üzletház hasonló kondíciókkal várja kedves vevőit.
Ne késlekedjen, ragadja meg a kedvező alkalmat szeptember 30-ig

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Karcsúsít a Lufthansa

Bérbefagyasztás, elbocsátás, átszervezés, takarékosság. Ezek az intézkedések jellemzik azt a programcsomagot, amelyet Európa egyik legnagyobb légitársaságának vezetősége és a szakszervezetek fogadtak el a Lufthansa pénzügyi hanyatlásának megállítására. Az állam szeretné csökkenteni ötvenegy százalékos részesedését a Lufthansában, de erre csak az önáramvonalasítás sikeres végrehajtása után kerülhet sor.

Weber Jürgen: „A vállalat legkorábban 1995-ben kerülhet egyensúlyba”

A világgazdaságot sújtó elhúzódó visszaesés, az Öbölháború óta tartó apály a nemzetközi légiforgalomban, valamint a verseny erősödése nem hagyta érintetlenül a 66 éves német légitársaságot sem. A konkurenciához képest a Lufthansa számára még az is hátrányt jelent, hogy Németországban igen magasak a bérek. A légitársaság működési költségeinek mintegy harmadát teszik ki a bérek, a versenytársaknál viszont ez az arány nem haladja meg a 20–25 százalékot.

A veszteség egymilliárd fölött

A tavalyi esztendőt a Lufthansa csaknem félmilliárd márka veszteséggel zárta, a deficit idén már az első félévében elérte az 542 millió márkát. Az előrejelzések szerint a cég 1,2 milliárd márka hiánnyal zárja majd az 1992. évet. Ebben a válsághelyzetben azonnali intézkedésekre volt szükség, bár szakértők véleménye szerint a karcsúsítási programot már öt esztendővel ezelőtt el kellett volna kezdeni.

Az elmúlt három évben a légitársaság tizenháromezerrel növelte dolgozóinak számát, amely ma már eléri a 62 ezret. 1987-ben a légivállalat 151, tavaly viszont már 275 repülőgéppel rendelkezett. A Lufthansa-csoport – amelynek érdekeltségi körébe tartozik többek között a Condor charter-légitársaság és néhány szálloda is – csak az elmúlt három évben nyolcmilliárd márkát fordított beruházásra.

Időközben azonban folyamatosan csökkent a járatok kihasználtsága: 1989-ben a gépek 69, tavaly pedig csak 64 százalékos telítettséggel közlekedtek. A két Németország egyesítése után veszteségessé vált a belföldi légiközlekedés, s további anyagi gondokat okozott, hogy csökkent a Lufthansa részesedése a transzatlanti légiforgalomban.

Eladnák a repülőgépeket

A Program '93 elnevezésű szanálási csomag középpontjában a költségek drasztikus csökkentése áll. A tárgyalások eredményeként az alkalmazottak egy évre lemondtak a fizetésemelésről. 1994 végéig mintegy hatezer fővel csökkentik a cég létszámát. Elsősorban az adminisztratív alkalmazottak köréből várhatók elbocsátások. Az intézkedéscsomag végrehajtásától a cég vezetése mintegy ötszázmillió márka megtakarítást vár a bérköltségek területén.

További hétszázmillió márkányi költségcsökkentést eredményezhetnek a forgalomtechnikai jellegű átszervezések. A tervek szerint a költségek lefaragása érdekében egyes útvonalakon ingajáratokat közlekedtetnek, európai vonalaikon megszűnik az első osztály. A belföldi légiforgalomra külön leányvállalatot hoznak létre Lufthansa Express néven, amely októberben kezdi meg működését.

Az idén 26 repülőgépet vonnak ki a forgalomból, s ezek egy részét megkísérlik értékesíteni. A gépeladások sikeréhez nem sok reményt fűznek, a használt repülőgépek iránt ugyanis meglehetősen alacsony a fizetőképes kereslet. 1993-ban a Lufthansa 19 új repülőgéppel kívánta volna bővíteni flottáját. A takarékosság jegyében 11 gép vásárlásáról végleg lemondtak, nyolcat pedig csak egy évvel később vesznek át.

Olcsóbb jegyek a belföldi járatokon

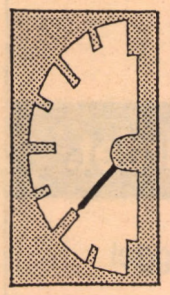
A kedvezőtlen kihasználtság miatt idén tizenegy százalékkal csökkentik az európai járatok számát. Továbbra is keresik azt az amerikai légitársaságot, amely együttműködési szerződés keretében egyrészt továbbszállítaná az Egyesült Államokon belül az oda megérkező Lufthansa-utasokat, másrészt pedig feltöltené az Európába tartó járatokat. A Lufthansa egyelőre csak menyasszony után néz az óceán túlsó partján, anyagi helyzete a cégházasságot még nem teszi lehetővé.

A vállalat vezetősége arról is döntött, hogy – elsősorban belföldön – agresszív üzlet politikát folytat. A tervek szerint a belföldi járatokon az utasok 55 százalékos díjkedvezményt kapnak, ha a jegyet legalább két héttel az utazás előtt megvásárolják. Várhatóan 20–55 százalékos díjkedvezményt kínálnak azoknak az utasoknak, akik kis távolságon is hajlandók repülővel utazni.

Jürgen Weber vezérigazgató – aki egy esztendeje került a cég élére – a takarékossági és ésszerűsítési intézkedésektől nem vár csodát. Véleménye szerint a vállalat pénzügyi mérlege legkorábban csak 1995-ben kerülhet egyensúlyba, addig viszont még sok a teendő. Sovány vigaszt jelent számára, hogy a világ legtöbb légitársasága a Lufthansáéhoz hasonló gondokkal küszködik. Szinte mindegyik légitársaság keresi a megoldást költségeinek csökkentésére, versenyképességének javítására. Nem lebecsülendő előnyük, hogy működési kiadásaik jócskán elmaradnak a patinás német légitársaságétól.

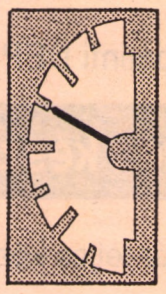
GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

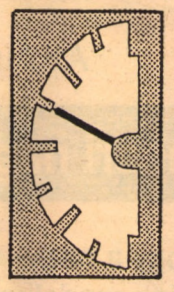
MILÁNÓ

Újra estek pénteken a részvényárfolyamok, amiben elsősorban a líra gyengesége játszott szerepet. A német, a belga és az olasz jegybankok líratámogatása nem tudta megnyugtatni a piacot. A Comit-index 6,17 pontot csökkent.
–1,7 százalék

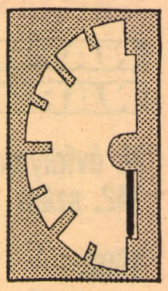
LONDON

A bizonytalan hangulat ellenére jelentősen erősödtek az árfolyamok. Az FTSE–100-index 30,0 ponttal emelkedett. A fejleményekben döntő szerepet játszott Major miniszterelnök kiállása a nyomás alá került font sterling védelmében.
+1,3 százalék

ZÜRICH

Kedvező hangulatban zárt pénteken a tőzsde. Különösen keresettek voltak az energiaszolgáltató, a gyógyszer- és vegyipari, a villamosipari, az elektronikai és a bankszektor részvényei. Az SMI-index 19,0 ponttal emelkedett.
+1,1 százalék

TOKIÓ

Nagymértékű árfolyamgyengülésre került sor, a Nikkei-index 800,78 pontot csökkent. Az üzletmenetet rontotta a Japán Bank jelentése, miszerint a japán gazdaságba vetett fogyasztói bizalom a 70-es évek közepe óta a legalacsonyabb szinten áll.
–4,4 százalék

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. szeptember 10-én

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	3–3 1/4	3–3 1/4	3 1/8–3 3/8	3 1/8–3 3/8
DEM	9 1/2–9 3/4	9 1/2–9 3/4	9 5/8–9 7/8	9 3/8–9 5/8
CHF	7 5/8–7 7/8	7 5/8–7 7/8	7 5/8–7 7/8	7 1/2–7 3/4
GBP	10 1/8–10 3/8	10 1/4–10 1/2	10 1/2–10 3/4	10 1/2–10 3/4
NLG	9 5/8–9 7/8	9 5/8–9 7/8	9 1/2–9 3/4	9 1/2–9 3/4
FRF	10 1/8–10 3/8	10 1/4–10 1/2	10 1/4–10 1/2	10 1/4–10 1/2
LIT	22–26	18 1/2–21 1/2	17 1/2–18 1/2	16–17
XEU	11 3/8–11 5/8	11 1/4–11 1/2	11 1/4–11 1/2	11–11 1/4

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. szeptember 11-én

Részvény neve	Árfolyam	1992 csúcspont	1992 mélypont
AEG	1153,00	1630,00	1118,00
BASF	1480,00	1762,00	1425,00
Bayer	1900,00	2139,00	1790,00
BMW	3635,00	4315,00	3340,00
Chrysler	207,00	230,00	129,00
Conti Gummi	1695,00	1995,00	1450,00
Hoechst	1660,00	1900,00	1570,00
IBM	871,00	1086,00	850,00
IBUSZ	358,00	610,00	344,00
Mannesmann	1660,00	2180,00	1575,00
Nestlé tulajdonosi részvény	14770,00	15250,00	13200,00
Philips	148,00	241,00	141,00
Royal Dutch	896,00	995,00	881,00
Siemens	4185,00	4910,00	4040,00
Sony	335,00	391,00	291,00
Unilever	1126,00	1215,00	1095,00

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. szeptember 11-én

Devizanem	Vétel	Eladás
100 korona (CSK)	32,00	38,00
100 forint (HUF)	12,00	14,00
100 lei (ROL)	1,25	3,25
100 rubel (SUR)	9,00	19,00

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. szeptember 14.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 600	92.09.07.
Buda-flax Lenszövő														660	92.08.28.
Dunaholding										5	22 000	1	23 000	22 000	92.09.11.
Fotex	A	2	57 300	200	286	287	287	286	287					286	92.09.11.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.02.
Hungagent														1 600	92.09.11.
Ibusz														2 796	92.09.11.
Kontrax Irodatechnika														22 900	92.09.02.
Kontrax Telekom														15 000	92.09.02.
Konzumker														400	92.09.08.
Müszi														4 500	92.09.10.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade										50	650	50	680	680	92.09.10.
Skála Coop	S	2	163 000	200	815	815	815	815	815					813	92.09.11.
Styl Ruhagyár										10	5 800	10	5 900	5 830	92.09.10.
Szövetkezeti Sörgyár														1 950	92.08.18.
Sztráda Skála														8 000	92.08.17.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

üzlet
NAPRÓL
NAPRA

III. évfolyam
143. szám

1992.
szept. 16.

Ára: 35,– Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Az alkotó ráfizet

A világkereskedelemben az áruk és szolgáltatások kereskedelme mellett mind nagyobb jelentőségű a szellemi termékek adásvétele. A szabadalmaztatott, védett szellemi termékek nemzetközi áramlása azonban nem zökkenőmentes. Egyre több terméket koppintanak le engedély és jogdíjfizetés nélkül az ipari kalózok.

Nem véletlen, hogy a GATT keretében már több mint hat esztendeje folyó nemzetközi kereskedelmi tárgyaláson – az úgynevezett Uruguay-fordulóban – kiemelt szerepet kapott a szellemi termékek kereskedelmének témája. Az Egyesült Államokkal együtt számos ország szeretne egy olyan új nemzetközi egyezményt létrehozni, amely tiltja a szellemi termékek eltulajdonítását. Mind több ország – elsősorban a délkelet-ázsiai térségből – csatlakozik a már meglévő, a szellemi termékek kereskedelmét szabályozó nemzetközi egyezményekhez. Ennek ellenére majdnem az egész világon jól jövedelmező iparággá vált a hamisítók, az engedély nélküli másolatokat készítők üzlete.

A veszteség tizennyolcmilliárd

A német Bundesbank és a párizsi székhelyű OECD statisztikái szerint 1990-ben (ez az utolsó év, amelyről átfogó adatok állnak rendelkezésre) a szellemi termékek legális kereskedelmében a legnagyobb forgalmat az Egyesült Államok bonyolította le. Az amerikai kormány és a vállalatok 2,7 milliárd dollárt fordítottak külföldi találmányok, eljárások stb. vételére. A szellemi termékek exportjából viszont 15,3 milliárd dollár bevétel származott. E sajátos árucikk kereskedelmének mérlege tehát az USA-ban 12,6 milliárd dollár többletet mutatott.

Megdöbbentő az az adat, amely azt mutatja, hogy a becslések szerint mennyi bevételtől estek el tavaly az amerikai cégek. 1991-ben az amerikai vállalatoknak 18 milliárd dollár bevételkiesést okozott szabadalmaztatott és védett termékeik engedély nélküli külföldi gyártása és forgalmazása.

A kárvallott iparágak sorát a szoftveripar vezeti, amelynél a koppintás kilencmilliárd dollár bevételkiesést okozott. A gyógyszeripar négy-, a zenemű- illetve könyvkiadók két-két, a filmipar pedig egymilliárd dollártól esett el a kalózakciók következtében. Az amerikai gyógyszereket elsősorban Latin-Amerikában, a szoftvereket pedig Délkelet-Ázsiában és Kelet-Európában koppintják le, gyártják és forgalmazzák.

Büntetést követelnek az amerikai vállalatok

A hatvanas évek elején Japánt, mint a világ első számú koppintó országát tartották számon. Sokak szerint ez a tevékenység nem kis szerepet játszott a szigetország iparának gyors ütemű fejlődésében. Napjainkban viszont Japán kínosan ügyel arra, hogy fizessen a külföldi szellemi termékekért. 1990-ben hatmilliárd dollárt költött ilyen célokra, a külföldi vállalatok pedig két és félmilliárd dollárt fizettek a japán szellemi termékekért.

Deficites Németország szellemitermék-kereskedelmének mérlege is. A 3,8 milliárd dolláros kiadással szemben 1,9 milliárd dollár bevétel áll. Franciaország 1990-ben 1,9 milliárd dollárért vásárolt, s 1,4 milliárdért adott el szellemi termékeket. Nagy-Britanniában a megfelelő adat 2,7, illetve 2,6 milliárd dollár volt, tehát mindössze százmillió dollár a deficit.

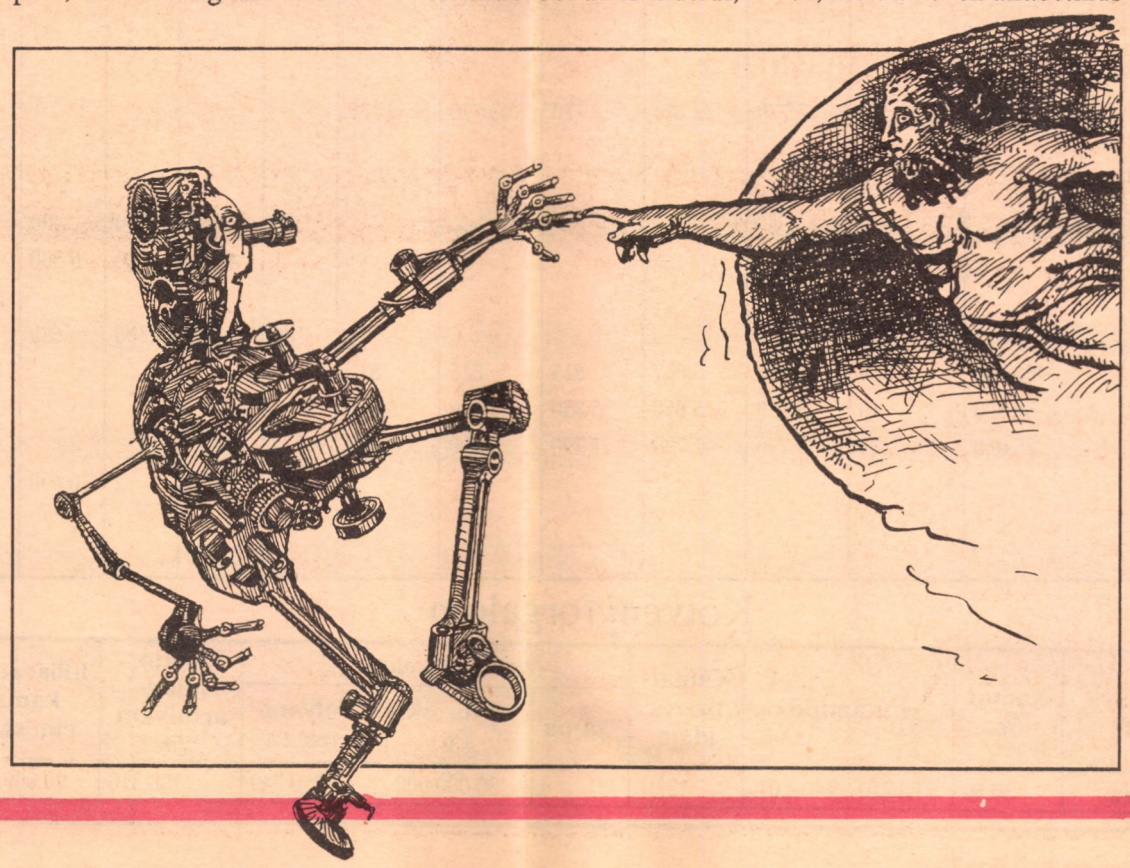
A fentiekből az is kiderül, hogy az USA a szellemi termékek, találmányok legnagyobb forrása. Érthető ebben a helyzetben, hogy az amerikai cégek megkülönböztetett figyelmet fordítanak szellemi termékeik védelmére. A kutatásban és fejlesztésben élen járó vállalatok például azt kérik Washingtontól, hogy kereskedelmi eszközökkel büntesse meg azokat az országokat, amelyek tétlenül nézik – vagy éppen elősegítik – az amerikai szellemi javak eltulajdonítását.

Büntetlenül jó üzlet a koppintás

Ma a világ országai meglehetősen eltérő gyakorlatot alkalmaznak a szellemi termékek védelmében. Vannak például olyan államok, ahol a telefonkönyv is védettséget élvez, mert a nevek alfabetikus összeállítása is az önálló szellemi termékek sorába tartozik.

Más államokban viszont nem büntetik a szabadalmak eltulajdonítását, nem fizetnek jogdíjat a szerzőknek sem a könyvek lefordításáért, sem a zenedarabok előadásáért. Mindez azt bizonyítja, hogy a világon nem értelmezik egységesen azt, hogy mely alkotások tartoznak vagy sem a védett szellemi tulajdon körébe. A szellemi termékek ellopása és másolása tehát igen sok ország és cég számára nagyon jó üzlet.

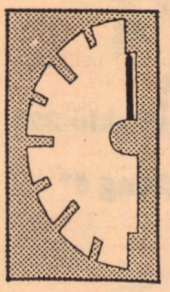
A nemzetközi megállapodásoknak természetesen csak akkor van hatása, ha azokat minden ország aláírja, rendelkezéseit be is tartja és tartatja. Az Uruguay-forduló tárgyalásait még mindig nem sikerült eredménnyel lezárni, így késik a szellemi termékek kereskedelmét szabályozó megállapodás is. De nem kétséges, hogy amíg olcsóbb a koppintás, mint a szellemi termékek megvásárlása, addig bőséggel lesz munkájuk a kalózok lefülelésére létrehozott vállalati nyomozóknak és a hatóságoknak.

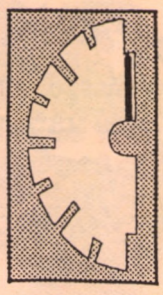
GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

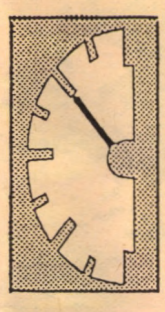
FRANKFURT

A Bundesbank kamatcsökkentésének hatására 20 hónap óta a legnagyobb mértékben ugrottak meg a részvényárfolyamok; a DAX-index 67,24 pontot nőtt. A nagy forgalmat egyelőre a kereskedők bonyolították le, a nagyközönség még tartózkodik.
+4,4 százalék

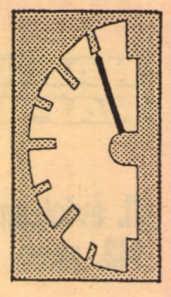
BÉCS

Az Osztrák Nemzeti Bank kamatcsökkentésének hatására nagymértékben megemelkedtek az árfolyamok, a WBK-index 18,86 ponttal nőtt.
„A piac szinte pánikszerűen reagált a régóta várt kamatcsökkentésre", mondta el egy kereskedő.
+5,3 százalék

MILÁNÓ

150 milliárd lírára tehető forgalom mellett jelentősen megerősödtek az árfolyamok, a MIB-index 746 ponton zárt, ami elsősorban a líra 7 százalékos leértékelésének tulajdonítható. A következő napok fogják megmutatni, tartós-e az emelkedés.
+2,6 százalék

PÁRIZS

A nyitás utáni hossz zárásig tartott, a CAC–40-index 68,41 pontot kúszott felfelé. A Bundesbank kamatcsökkentésén kívül a vártnál alacsonyabb augusztusi inflációs adatok is javították a hangulatot. Elsősorban a bankrészvényeket keresték.
+3,4 százalék

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. szeptember 14-én

Részvény neve	Árfolyam	1992 csúcspont	1992 mélypont
AEG	1190,00	1630,00	1118,00
BASF	1540,00	1762,00	1425,00
Bayer	1975,00	2139,00	1790,00
BMW	3798,00	4315,00	3340,00
Chrysler	218,00	230,00	129,00
Conti Gummi	1738,00	1995,00	1450,00
Hoechst	1730,00	1900,00	1570,00
IBM	905,00	1086,00	850,00
IBUSZ	352,00	610,00	344,00
Mannesmann	1720,00	2180,00	1575,00
Nestlé tulajdonosi részvény	14790,00	15250,00	13200,00
Philips	152,00	241,00	141,00
Royal Dutch	910,00	995,00	881,00
Siemens	4355,00	4910,00	4040,00
Sony	345,00	391,00	291,00
Unilever	1155,00	1215,00	1095,00

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. szeptember 14-én

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	32,00	38,00
100 forint	(HUF)	12,00	14,00
100 lei	(ROL)	1,25	3,25
100 rubel	(SUR)	2,00	8,00

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. szeptember 14-én

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	3–3 1/4	3–3 1/4	3–3 1/4	3 1/8–3 3/8
DEM	9 1/8–9 3/8	9 1/8–9 3/8	9 1/8–9 3/8	8 7/8–9 1/8
CHF	7 1/8–7 3/8	7 1/8–7 3/8	7 1/8–7 3/8	6 7/8–7 1/8
GBP	9 3/4–10 1/8	9 7/8–10 1/4	10–10 3/8	10–10 3/8
NLG	9 1/4–9 5/8	9 1/8–9 1/2	9 1/8–9 1/2	9–9 3/8
FRF	9 3/4–10 1/8	9 3/4–10 1/8	9 3/4–10 1/8	9 5/8–10
LIT	16–16 3/8	15 1/8–15 1/2	14 7/8–15 1/4	14 3/8–14 3/4
XEU	10 5/8–11	10 5/9–11	10 5/8–11	10 1/4–10 5/8

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. szeptember 15.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 600	92.09.07.
Buda-flax Lenszövő										25	500	100	650	660	92.08.28.
Dunaholding										9	22 000	9	24 000	22 000	92.09.11.
Fotex	A	4	67 445	235	287	287	287	287	287					287	92.09.14.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.02.
Hungagent														1 600	92.09.11.
Ibusz	A	2	218 830	79	2 770	2 770	2 770	2 770	2 770					2 796	92.09.11.
Kontrax Irodatechnika														22 900	92.09.02.
Kontrax Telekom														15 000	92.09.02.
Konzumker										50	350	50	400	400	92.09.08.
Müszi										1	4 500	20	5 500	4 500	92.09.10.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade										100	650	100	680	680	92.09.10.
Skála Coop	S	3	456 440	560	815	817	815	815	817					815	92.09.14.
Styl Ruhagyár	1	1	58 500	10	5 850	5 850	5 850	5 850	5 850					5 830	92.09.10.
Szövetkezeti Sörgyár	A	1	25 060	14	1 790	1 790	1 790	1 790	1 790					1 950	92.08.18.
Sztráda Skála										2	7 000	2	10 000	8 000	92.08.17.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

Kötvényforgalom

Kötvény neve	Kamat %	Futamidő	Kamatfizetés ideje	Kötések száma	Kötések névérték Ft	Kötések árfolyamérték Ft	Nettó átlagárfolyam %	Időarányos kamat címlet/Ft
Államkötvény	30,50	91.12.01.–94.12.01.	12.01	4	30 000 000	41 250 740	108,310	10 000/2919

üzlet
NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
151. szám

1992.
szept. 31.

Ára: 35,– Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Munkanélküliség már Japánban is

A japán gazdaság gyengélkedése veszélybe sodorta az ottani cégek és dolgozóik hagyományosan életre szóló kapcsolatát. A szigetországban jelenleg több a betöltött munkahely, mint amennyire szükség volna a termelésüket csökkenteni kényszerülő vállalatoknál

Számos ipari országhoz hasonlóan Japán is a nyolcvanas évek téves gazdaságpolitikájának következményeivel küzd. Az ingatlanpiaci robbanást követő visszaesés megbénította az ország pénzügyi ágazatát, és ez nem maradt hatástalan a termelési szférára sem.

Kapun belüli munkanélküliség

Míg az Egyesült Államokban a recesszió és a dekonjunktúra mindig tömeges elbocsátásokkal járt és jár együtt, Japánban a vállalatok igyekeztek minden körülmények között megőrizni dolgozóik létbiztonságát. Ennek köszönhető többek között, hogy jelenleg az ország vállalatainál nyolcszázezerre teszik a kapun belüli munkanélküliek számát.

Amennyiben ezek a – valójában felesleges – dolgozók elveszítenék állásukat, a szigetországban a munkanélküliek aránya az aktív lakosság körében a jelenlegi 2,1 helyett 3,4 százalékos volna. Világméretekben még ez az arány is igen alacsony, japán viszonyok között azonban már szinte tűrhetetlenül magas.

A kedvezőtlen gazdasági helyzetben nem szívesen bocsátják el alkalmazottaikat a japán cégek, inkább igyekeznek más megoldást találni a túlélésre. Számukra fontos lélektani tényező a jövő szempontjából is a dolgozók megtartása. Attól tartanak ugyanis, hogy a kedvező konjunktúra idején nem kapnak majd tehetséges munkaerőt, ha most az elbocsátás rossz hírbe keveri őket.

Veszélyben a nők foglalkoztatása

A Hitachi videomagnó részlege az elbocsátás helyett a munkaidő-csökkentést választotta. A gyár kétezerkétszáz munkását havonta három napra hazaküldik, s ezekre a napokra a dolgozók bérük kilencven százalékát kapják meg. Így egyrészt csökken a termelés, másrészt nem kell elbocsátani a céghűségükről ismert dolgozókat. Az sem mellékes szempont a cég számára, hogy megőrizheti jó szociális hírnevét.

A Sanyo Electric száz irodai alkalmazottat irányít át ideiglenesen az értékesítés területére, a Fujitsu pedig ugyancsak száz fejlesztőmérnököt helyez át a konjunktúra bekövetkeztéig az értékesítéssel és a marketinggel foglalkozó részlegeihez. A Yamaichi Securities befektetési cég központjából száznegyven dolgozó a tevékenységét egy ideig a vállalatértékesítéssel foglalkozó fiókhálózatban folytatja.

A Toyota felfüggeszti a túlórázást, felgyorsítja művezetői átképzési programját, és igyekszik a vállalat keretein belül elfoglaltságot találni az átmenetileg felesleges dolgozóknak. Kevésbé jó helyzetben vannak a részmunkaidőben foglalkoztatottak, általában ők az első áldozatai a dekonjuntúrának. A Nissan a megrendelések csökkenése miatt kénytelen volt 3500-ról 1600-ra csökkenteni részmunkaidős dolgozóinak számát.

A női dolgozók egyes vállalatoknál ugyancsak elsőként érzik meg a gazdasági visszaesést. Az elmúlt másfél évtizedben nagy számban álltak munkába a japán lányok és asszonyok. Sokan közülük magas beosztást értek el a vállalati ranglétrán, s Japánban meglehetősen magas a női középvezetők aránya. Néhány cégnél már tavaly észrevehetően csökkent a női munkaerő felvétele, és ez az irányzat idén is folytatódik.

A Nomura cég által tavaly felvett nem irodai dolgozók egytizede volt nő. Jövőre viszont a tervezett száznyolcvan fős létszámbővítés mindössze öt hölgynek jelent munkaalkalmat. A Nomura egyébként a kedvezőtlen üzletmenet miatt a következő 3–5 esztendőben dolgozóinak egyhatodát – mintegy kétezer alkalmazottat – lesz kénytelen elbocsátani.

„A Nissan kénytelen volt 3500-ról 1600-ra csökkenteni részmunkaidős dolgozóinak számát"

A patinás vállalat szinte szégyelli ezt a lépést, de nem sikerült más megoldást találnia a hanyatlás megállítására.

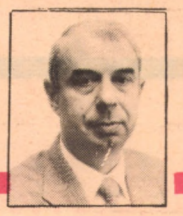
Költsetek, hogy dolgozhassatok!

A vállalatok arra ösztönzik dolgozóikat, hogy költsenek el minél többet megtakarított pénzükből. Így ugyanis az egész országban növekedhet a kereslet, s ennek révén biztosítani lehet a korábbi foglalkoztatási színvonalat. E tekintetben igen nagyok a tartalékok, mert a japánok jövedelmük átlagban tizenöt százalékát takarítják meg. (Az USA-ban ez az arány nem éri el a 4 százalékot.)

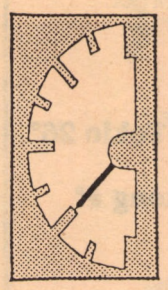
De bármennyire is igyekeznek megtartani dolgozóikat a japán cégek, valószínűleg elkerülhetetlen lesz félmillió alkalmazott elbocsátása a következő 12 hónapban. Némi reménysugarat jelenthet az új kormányprogram, amely várhatóan megélénkíti majd a gazdaságot. Nem érezhetik magukat viszont biztonságban azok a délkelet-ázsiai térségből származó vendégmunkások, akik a lenézett és piszkos munkákat végzik el a szigetországban.

Némi vigaszt jelenthet a jelenlegi helyzetben a dolgozók és a sorsukért felelősséget érző vállalatok számára, hogy az előrejelzések szerint az ezredfordulón munkaerőhiány várható Japánban. Ennek oka elsősorban a születések számának csökkenése. Most azonban még az nyugtalanítja őket, hogy április és június között a foglalkoztatottak száma 0,1 százalékkal csökkent, amire hat év óta nem volt példa.

GONDA GYÖRGY

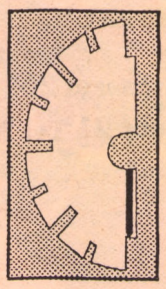

PÉNZÜGYEK

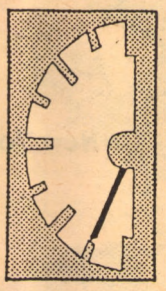
ZÜRICH

Csekély forgalom mellett visszaestek az árfolyamok, ami kereskedők szerint a nagy nemzetközi tőzsdék és a dollár gyenge szereplésének tulajdonítható. A kereskedési idő közepéig az SPI-index 14,9 pontot veszített értékéből.
–1,4 százalék

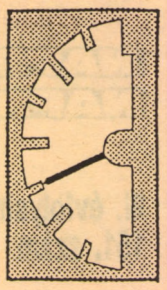
PÁRIZS

Nagymértékben visszaestek az árfolyamok, ami elsősorban az európai gazdasági és valutaunióval kapcsolatos aggodalmak számlájára írható, de szerepe volt benne a kamatcsökkentés elmaradásának is.
A CAC–40-index 65,18 pontot esett.
–3,8 százalék

TOKIÓ

Jelentős árfolyamgyengülésre került sor, amit valamennyi iparág megszenvedett, de legjobban az elektronikai cégek. Mintegy 200 milliónyi részvény cserélt gazdát.
A Nikkei-index 422,15 ponttal csökkent és a 18 000-es határ alá esett.
–2,3 százalék

MILÁNÓ

Kedvező nyitás után valamelyest visszaestek az árfolyamok, a MIB-index 708 ponton zárt. Rontották a hangulatot a vártnál gyengébb féléves vállalati eredmények és a kormány drasztikus, 93 billió lírás takarékossági tervei.
–0,1 százalék

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. szeptember 28-án

Részvény neve	Árfolyam	1992 csúcspont	1992 mélypont
AEG	1081,00	1630,00	1082,00
BASF	1450,00	1762,00	1425,00
Bayer	1800,00	2139,00	1790,00
BMW	3311,00	4315,00	3311,00
Chrysler	225,00	241,00	129,00
Conti Gummi	1490,00	1995,00	1450,00
Hoechst	1620,00	1900,00	1570,00
IBM	850,00	1086,00	850,00
IBUSZ	326,00	610,00	326,00
Mannesmann	1455,00	2180,00	1455,00
Nestlé tulajdonosi részvény	15350,00	15250,00	13200,00
Philips	150,00	241,00	141,00
Royal Dutch	910,00	995,00	881,00
Siemens	4070,00	4910,00	4040,00
Sony	350,00	391,00	291,00
Unilever	1155,00	1215,00	1095,00

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. szeptember 28-án

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	33,00	39,00
100 forint	(HUF)	12,25	14,25
100 lei	(ROL)	1,25	3,25
100 rubel	(SUR)	2.00	8,00

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. szeptember 28-án

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	3–3 1/4	3–3 1/4	3 1/8–3 3/8	3 1/4–3 1/2
DEM	8 5/8–8 7/8	8 5/8–8 7/8	8 5/8–8 7/8	8 3/8–8 5/8
CHF	6 5/8–6 7/8	6 5/8–6 7/8	6 5/8–6 7/8	6 3/8–6 3/4
GBP	9 1/8–9 1/2	8 7/8–9 1/4	8 5/8–9	8 1/4–8 5/8
NLG	8 3/4–9	8 3/4–9	8 5/8–8 7/8	8 1/2–8 3/4
FRF	12–14	10–12	10–11	9 1/2–10 1/2
LIT	17–19 3/8	17–18 3/8	16 1/2–17 1/2	15–16
XEU	12–14	11–13	10–12	9 1/2–11

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. szeptember 29.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 600	92.09.07.
Buda-flax Lenszövő														660	92.08.28.
Dunaholding	A	2	200 000	8	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000					24 500	92.09.28.
Fotex	A	7	975 280	3 400	285	287	287	285	287					284	92.09.28.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.25.
Hungagent														1 590	92.09.18.
Ibusz	A	2	110 840	40	2 775	2 770	2 771	2 770	2 775					2 801	92.09.25.
Kontrax Irodatechnika										1	22 800	1	23 500	22 800	92.09.23.
Kontrax Telekom														15 000	92.09.02.
Konzumker														400	92.09.08.
Müszi										4	4 200	4	5 000	4 500	92.09.10.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade														660	92.09.22.
Skála Coop	S	6	620 150	750	827	826	827	826	827					826	92.09.28.
Styl Ruhagyár														5 800	92.09.24.
Szövetkezeti Sörgyár										10	6 200	10	10 000	1 790	92.09.15.
Sztráda Skála														6 967	92.09.23.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

Kötvényforgalom

Kötvény neve	Kamat %	Futamidő	Kamatfizetés ideje	Kötések száma	Kötések névérték Ft	Kötések árfolyamérték Ft	Nettó átlagárfolyam %	Időarányos kamat címlet/Ft
Államkötvény	30,50	91.12.01.–94.12.01.	12.01	5	7 200 000	9 797 560	107,600	10 000/2848

Új üzlet NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
155. szám

1992.
okt. 7.

Ára: 35,– Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Po[illegible]információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Soha nem látott konjunktúrát élvez a világ bankjegyipara, azok az állami és magánvállalatok, amelyek papírpénzek nyomásával, valamint a bankókhoz szükséges különleges papírok és berendezések gyártásával foglalkoznak.

Virágzik a bankjegybiznisz

Ritka esemény a 250 éves bankjegyipar történetében, hogy másfél esztendő alatt mintegy húsz új állam születik, amelyek többsége természetesen az új pénzt tekinti függetlensége egyik szimbólumának. A bankjegyek előállításával foglalkozó ipari vertikum vállalatai – papírgyárak, formagyártók, különleges nyomdagépeket előállító vállalatok, pénzjegynyomdák – meglehetősen diszkrétek. A résztvevők együttműködése és tevékenysége a bizalmon, a szigorú titoktartáson és a kiváló minőségen nyugszik, érthető módon kerülik a rivaldafényt.

Biztonság, jó minőség, szép forma

A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása, a területükön létrejött utódállamok, valamint a világ más részein született vagy újjászületett országok hirtelen megnövelték az új bankjegyek iránti keresletet. Ráadásul a politikai és gazdasági szempontból ingatag országokban ugyancsak hirtelen pótlólagos kereslet támadt a két legnépszerűbb menedékvaluta, a dollár és a márka iránt.

Az Egyesült Államokban tavaly 8,5 milliárd bankjegyet nyomtak, 25 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. Az előrejelzések szerint az ezredfordulón az USA-ban már 18,2 milliárd bankjegyet fognak nyomni. Nem meglepő tehát, hogy a világ vezető pénzjegynyomdái teljes kapacitással dolgoznak.

Tavaly a világon összesen százmilliárd bankjegyet gyártottak. De nem csak a mennyiségi igény bővült az új bankjegyek iránt, hanem mind fontosabb a jó minőség, a szép forma, s nem utolsó sorban a biztonság. Az utóbbi években ugyanis ismét megélénkült a pénzhamisítók tevékenysége, ezért a jegybankok olyan papírpénzekre tartanak igényt, amelyek gyakorlatilag hamisíthatatlanok.

A fejlett országokban a bankjegyek döntő többségét a központi bank ellenőrzése alatt álló állami pénzjegynyomdák készítik. Magáncégeknek általában csak a piac 10-20 százaléka jut egy-egy országban. A hét vezető ipari ország közül csak Németországban és Kanadában kapnak a magán pénzjegynyomdák az átlagosnál jóval nagyobb lehetőséget a hazai bankjegyigény kielégítésére.

A bankjegypapír első számú gyártója, a Portals gépei szinte szünet nélkül dolgoznak a szovjet utódállamok és több kelet-európai ország megrendelésére. A cég véleménye szerint a rubelövezet volt országai felismerték, hogy papírpénzeik többsége ódivatú, korszerűtlen és könnyen hamisítható.

Nagy megrendeléseket teljesít a világ vezető magánpénzjegynyomdája, az 1852-ben alapított német Giesecke und Devrient. A 3900 dolgozót foglalkoztató cég – amelynek leányvállalata van Belgiumban, Görögországban, Spanyolországban, Mexikóban és az USA-ban – tavaly 750 millió márkás forgalmat bonyolított le. A német cég nyomja Litvánia új pénzét, valamint a bevezetésre váró új zlotyt.

A Canadian Bank Note Company gyártja a Kanadában forgalomban lévő dollárbankjegyek felét. Az 1897-ben alapított és 520 főt foglalkoztató vállalat idei bevétele százmillió kanadai dollár körül alakul majd. Ennek jelentős része a jövőre bevezetendő új ukrán pénz, a hryvnia, valamint az új tadzsikisztáni bankjegyek előállításából származik.

Nem panaszkodhat a forgalomra az 1853-ban alapított patinás brit cég, a De La Rue sem. Több szovjet utódállamtól vár megrendelést a közeljövőben a tavaly 370 millió fontos forgalmat lebonyolító vállalat.

Az iparág jövője biztos

A márkás cég több alacsony munkabérű országban – Hongkong, Sri Lanka, Szingapúr stb. – rendelkezik üzemmel, következő leánygyárát tízmillió fontos beruházással Kenyában építi. Egyik érdekeltségének, a De La Rue Giorinak 95 százalékos részesedése van a bankjegynyomó gépek és berendezések piacán.

A nyugati bankjegynyomdák szívesen tesznek eleget a kelet-európai megrendeléseknek, a munka ellenértékének kifizetése azonban sok esetben jelent gondot a megrendelőknek és a szállítóknak egyaránt. Ennek ellenére minden cég jelen akar lenni térségünkben termékeivel. Emellett a magáncégek – amelyek már évszázados múltra tekintenek vissza, s megbízhatóságukat nem kell bizonyítaniuk – szinte minden fejlett országban kampányt kezdtek piaci részesedésük növelésére. Többek között arra hivatkoznak, hogy korszerű technológiájuk és technikájuk a legkényesebb és a legmagasabb biztonsági igényeket is ki tudja elégíteni.

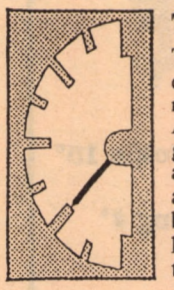
Szakértők véleménye szerint a jövőben mind az állami, mind pedig a magán pénzjegygyártók rendelései növekedni fognak. Ezt nemcsak az új államok bankjegyigénye indokolja, hanem a bankautomaták viharos sebességű terjedése is. Az egész világon növekszik a kereslet a bankjegyek iránt, de szinte örökké tartó üzletet jelent az elhasználódott papírpénzek folyamatos cseréje is. A statisztikák tanúsága szerint még a jó minőségű bankjegyek is csak 18 hónapig bírják a folyamatos strapát.

GONDA GYÖRGY

A magyar pénzjegynyomdában – csere másfél évenként

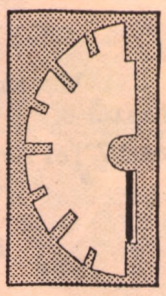

PÉNZÜGYEK

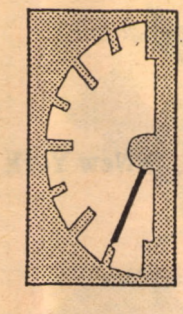
TOKIÓ

Tovább estek az árfolyamok, csak a csúcstechnológiás cégek részvényei jelentettek kivételt. A Nikkei-index 222,57 ponttal gyengült. Kereskedők szerint az üzletmenetet a befektetési alapok határozták meg, a többi befektető az erős jen következtében inkább tartózkodott.
–2,3 százalék

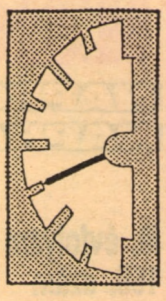
PÁRIZS

Tovább estek az árfolyamok, a CAC–40-index 95,51 ponttal gyengült. Kereskedők a besszt a Wall Street gyengeségével, a kamatpesszimizmussal, valamint a rosszabbodó vállalati nyereségkilátásokkal magyarázták. Nagyot esett az Eurotunnel papírja.
–6,7 százalék

ZÜRICH

Jelentősen visszaestek az árfolyamok, amit főként a dollár és a nagy európai tőzsdék gyengesége okozott. Az erős frank korlátozta az árfolyamgyengülést. Az SMI-index 68,0 ponttal esett. A legkevésbé a bankrészvényeket érintette az árfolyamok visszaesése.
–3,8 százalék

MILÁNÓ

Gyengültek az árfolyamok, a MIB-index 15 pontot esett. A piacot nyugtalanítja, hogy a kormány takarékossági intézkedései elleni tiltakozások nyomán akár általános sztrájkra is sor kerülhet. A Stet részvénye 23,3 százalékkal zuhant, miután az IRI eladja részesedését.
–2,1 százalék

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. október 5-én

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	33,00	39,00
100 forint	(HUF)	12,25	14,25
100 lei	(ROL)	–	–
100 rubel	(SUR)	2,00	8,00

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. október 5-én

Részvény neve	Árfolyam	1992 csúcspont	1992 mélypont
AEG	1050,00	1630,00	1050,00
BASF	1430,00	1762,00	1410,00
Bayer	1790,00	2139,00	1790,00
BMW	3280,00	4315,00	3255,00
Chrysler	210,00	241,00	129,00
Conti Gummi	1360,00	1995,00	1360,00
Hoechst	1560,00	1900,00	1560,00
IBM	785,00	1086,00	785,00
IBUSZ	270,00	610,00	270,00
Mannesmann	1414,00	2180,00	1414,00
Nestlé tulajdonosi részvény	15250,00	15800,00	13200,00
Philips	142,00	241,00	141,00
Royal Dutch	881,00	995,00	881,00
Siemens	3940,00	4910,00	3940,00
Sony	326,00	391,00	291,00
Unilever	1143,00	1215,00	1095,00

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. október 5-én

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	2 7/8–3 1/8	3–3 1/4	3–3 1/4	3 1/8–3 3/8
DEM	8 7/8–9 1/8	8 3/4–9	8 5/8–8 7/8	8 1/4–8 1/2
CHF	6 1/4–6 3/4	6 1/2–6 3/4	6 1/2–6 3/4	6 3/8–6 5/8
GBP	9 1/4–9 1/2	9 1/8–9 3/8	8 3/4–9	8 5/8–8 7/8
NLG	8 7/8–9 1/8	8 7/8–9 1/8	8 3/4–9	8 3/8–8 5/8
FRF	13–15	12–14	10–12	10–11
LIT	16–18	16 1/4–17 3/4	15 1/4–16 1/4	14 3/4–15 3/4
XEU	12–13	12–12 5/8	11 1/8–11 3/4	10 1/4–10 7/8

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. október 6.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 500	92.10.02.
Buda-flax Lenszövő														650	92.10.05.
Dunaholding	A	4	100 000	4	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000					25 000	92.10.05.
Fotex										1 000	285	3 000	288	285	92.10.02.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.25.
Hungagent														1 633	92.09.30.
Ibusz	A	4	364 083	140	2 601	2 601	2 601	2 600	2 601					2 575	92.10.01.
Kontrax Irodatechnika														2 300	92.10.05.
Kontrax Telekom														15 000	92.09.02.
Konzumker														400	92.09.08.
Müszi										10	4 500	10	5 000	4 500	92.09.10.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade														650	92.10.05.
Skála Coop	S	3	284 625	345	825	825	825	825	825					825	92.10.05.
Styl Ruhagyár														5 800	92.09.24.
Szövetkezeti Sörgyár	A	1	15 000	10	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500					1 790	92.09.15.
Sztráda Skála										2	6 500	2	9 000	10 000	92.09.30.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

Kötvényforgalom

Kötvény neve	Kamat %	Futamidő	Kamatfizetés ideje	Kötések száma	Kötések névérték Ft	Kötések árfolyamérték Ft	Nettó átlagárfolyam %	Időarányos kamat címlet/Ft
Államkötvény	30,50	91.12.01.–94.12.01.	12.01	3	1 030 000	1 388 468	105,740	10 000/2906

Üzlet NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
160. szám

1992.
okt.15.

Ára: 35,– Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ→ helyes döntések→ felvirágzó gazdaság

Gomba módra szaporodnak a világon az égi televíziós csatornák, s ezzel párhuzamosan mind több háztartásba vezetik be a kábeltelevíziót. Az Egyesült Államok után most Európa van soron, s azok, akik nem vásárolnak parabolaantennát, kábeltelevízión nézhetik a mind több műholdas programot. Magyarországon a kormány hasonló törekvései keltenek érdeklődést a téma iránt.

Bekábelezik Európát

Az Egyesült Államokban a Time Warner szórakoztatóipari óriáskonszern nemrégiben alakította ki 150 csatornás kábeltelevíziós hálózatát. Kontinensünkön viszont az esztendő második felében kezdték, illetve kezdik meg egy sor új, műholdról sugárzott, illetve kábelen továbbított program készítését.

Dekóder nélkül csak kusza vonalak

A BBC és a Themes televízió UK Gold elnevezésű műholdas programja novemberben jelentkezik először, a Deutsche Welle ugyancsak novemberben kezdi meg német nyelvű műholdas programjának sugárzását Észak- és Dél-Amerika számára.

Hamarosan beindul két hongkongi üzletember vállalkozása. Az új égi csatorna Kínáról, Tajvanról és Hongkongról sugároz majd széles választékú műsort Európa számára. Az amerikai CNN hírtelevízió mellett már a BBC és a Sky is sugároz 24 órás híradóműsort a világ számára.

A CIT nevű angol piackutató intézet elemzése szerint a távközlési mesterséges holdak működtetése igencsak jó üzlet. Az Európát besugárzó Intersat, Eutelsat és Astra műholdak tulajdonosai a múlt esztendőt hatszázmillió dollár nyereséggel zárták. Profitjuk 2001-ben már megközelítheti a 3 milliárd dollárt. Érdemes megjegyezni, hogy ezek a távközlési műholdak rádióműsorokat is sugároznak, s a nagyszámú telefonbeszélgetés lebonyolítását teszik lehetővé. A távközlési műholdak csatornáit magánvállalkozók, televíziós társaságok és újabban állami intézmények is bérlik. Az égi csatornák adásainak többségét a háztartások ingyen foghatják a parabola antennákkal, illetve a kábelhálózatokon keresztül. Számos csatorna programja azonban csak előfizetési díj ellenében látható. Aki nem fizet elő egy-egy mozi-, pornó-, komédia-, vagy sportcsatornára, az nem rendelkezik az adások vételéhez szükséges dekóderrel, s az ő képernyőjén csak kusza vonalak jelennek meg.

Olcsóbb a kábel, mint a parabola

Európában a legnézettebb műholdas adásokat a két Astra sugározza, amelyek összesen 32 csatornát működtetnek. A harmadik Astra felbocsátását – ugyancsak 16 csatornás kapacitással – jövőre tervezik. Nyugat-Európában a 159 millió televízióval rendelkező háztartásból mintegy 39 millióhoz jut el az Astrák adása. Az ezredfordulóra ez a szám eléri majd a 73 milliót.

Az ezredfordulón az Astra-csatornák nézőinek 65 százalékához kábelen, 35 százalékához pedig parabolán keresztül jutnak majd el a programok. Miután a kábeltelevíziózás olcsóbb, mint a parabolaantenna ára, Európa bekábelezése gőzerővel folyik. A kábelek bevezetése a lakásokba sok száz cégnek jelent biztos profitot, de nem panaszkodhatnak a nyereség alakulására a csatornák tulajdonosai sem. Ez utóbbiak számára növekvő bevételt jelentenek az előfizetési és a hirdetési díjak.

Havonta hat fontot fizetnek

A műholdas televíziós programok és csatornák első számú piaca Európában jelenleg Nagy-Britannia és Németország. A két országban a háztartások mintegy négyötöde veszi az Astra-csatornák adásait. Az európai műholdas tévébiznisz vezető cége a brit Sky Television, amely hat csatornán sugároz különböző műsorokat. Ezekből három ingyenes, háromért pedig fizetni kell. Egy-egy csatorna havi előfizetési díja nem jelent különösebb megerőltetést a családi költségvetések számára: a Sky Sports-ért például havonta hat angol fontot kell fizetni. Az előfizetők száma meghaladja a másfélmilliót. A francia Canal Plus előfizetőinek száma három és félmillió.

A legújabb statisztikák szerint Nyugat-Európában 1992 elején 67,9 millió háztartásba jutott el a kábeltelevízió műsora, 8 százalékkal többe, mint egy évvel korábban. Franciaországban eddig nyolcszázezer lakásba vezették be a kábeltelevíziót, a többi előfizető parabolán keresztül veszi az égi műsorokat. Hollandiában öt, Németországban pedig tízmillió háztartást kábeleztek be, Svédországban 1,8, Spanyolországban pedig egymillió lakásba jutott már el a kábeltévé. Az előrejelzések szerint a következő években a kábeltelevízió Nagy-Britanniában, Németországban és Franciaországban terjed majd a leggyorsabban. A bekábelezés költségei a lakótelepeken negyedét sem teszik ki az egyéni parabola-antennákénak. A kábel persze nem jut el mindenhova, s nem továbbít minden műholdas programot. Így a parabolaerdők tovább sűrűsödhetnek Európa lakótelepülésein. Mellesleg a műholdas és a kábeltelevíziós robbanásból a legtöbbet újra Hollywood fogja profitálni, hiszen az extra égi és földi csatornák műsorainak többsége amerikai produkció.

GONDA GYÖRGY

OTP-betétek éves kamatai 1992. október 1-jétől:
látra szóló betét: 10%
lakossági folyószámla: 10%
egy évre lekötött betét: 16%
A fenti kamatok nettó értendők.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai

1992. október 14-én

DEVIZANEM		Bankjegy és csekk		Deviza		Deviza középárfolyam						
		Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	1992. okt. 14.	1992. szept. 14.	Változás ±%	1992. jan. 2.	Változás ±%	1991. okt. 14.	Változás ±%
1 USA dollár	(USD)	77,76	79,32	78,25	78,65	78,45	77,63	+1,06	75,73	+3,59	75,31	+4,17
1 kanadai dollár	(CAD)	62,65	64,05	63,02	63,36	63,19	64,05	–1,34	65,59	–3,66	66,70	–5,26
1 angol font	(GBP)	133,18	135,98	133,71	134,41	134,06	147,21	–8,93	141,71	–5,40	129,27	+3,71
100 belga frank	(BEF)	257,13	261,79	259,59	260,75	260,17	254,40	+2,27	241,64	+7,67	215,89	+20,51
100 dán korona	(DKK)	1 377,00	1 403,00	1 387,00	1 393,00	1 390,00	1 361,00	+2,13	1 279,00	+8,68	1 153,33	+20,52
100 finn márka	(FIM)	1 670,00	1 710,00	1 682,00	1 692,00	1 687,00	1 711,00	–1,40	1 828,00	–7,71	1 820,74	–7,35
100 francia frank	(FRF)	1 564,00	1 592,00	1 574,00	1 582,00	1 578,00	1 545,00	+2,14	1 457,00	+8,30	1 305,06	+20,91
100 holland forint	(NLG)	4 721,00	4 807,00	4 748,00	4 770,00	4 759,00	4 650,00	+2,34	4 417,00	+7,74	3 946,70	+20,58
100 német márka	(DEM)	5 317,00	5 413,00	5 341,00	5 365,00	5 353,00	5 243,00	+2,10	4 977,00	+7,55	4 446,50	+20,39
100 norvég korona	(NOK)	1 308,00	1 332,00	1 310,00	1 316,00	1 313,00	1 326,00	–0,98	1 263,00	+3,96	1 136,14	+15,57
100 osztrák schilling	(ATS)	756,32	769,92	759,40	762,80	761,10	744,30	+2,26	707,06	+7,64	632,13	+20,40
100 portugál escudo	(PTE)	59,58	60,68	60,04	60,32	60,18	60,04	+0,23	56,39	+6,72	51,71	+16,38
100 spanyol peseta	(ESP)	74,33	75,85	74,70	75,08	74,89	80,91	–7,44	78,17	–4,20	70,37	+6,42
100 svájci frank	(CHF)	5 948,00	6 056,00	5 986,00	6 014,00	6 000,00	5 926,00	+1,25	5 562,00	+7,87	5 081,98	+18,06
100 svéd korona	(SEK)	1 415,00	1 441,00	1 420,00	1 426,00	1 423,00	1 431,00	–0,56	1 361,00	+4,56	1 219,91	+16,65
1000 olasz líra	(ITL)	60,13	61,41	60,41	60,73	60,57	66,10	–8,37	65,71	–7,82	59,47	+1,85
1000 japán jen	(JPY)	642,00	654,00	645,40	648,40	646,90	624,90	+3,52	608,50	+6,31	579,70	+11,59
1 ECU	(XEU)	103,56	105,52	104,41	104,91	104,66	105,81	–1,09	101,07	+3,55	91,06	+14,94

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1992. október 14-án

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,24	0,59	30,15	4,65	4,97	1,65	1,47	10,31	104,75	1,31	5,51	1 295,20	121,27
1 kanadai dollár	(CAD)	0,81		0,47	24,29	3,75	4,00	1,33	1,18	8,30	84,38	1,05	4,44	1 043,26	97,68
1 angol font	(GBP)	1,71	2,12		51,53	7,95	8,50	2,82	2,50	17,61	179,01	2,23	9,42	2 213,31	207,23
100 belga frank	(BEF)	3,32	4,12	1,94		15,42	16,49	5,47	4,86	34,18	347,40	4,34	18,28	4 295,36	402,18
100 finn márka	(FIM)	21,50	26,70	12,58	648,42		106,91	35,45	31,52	221,65	2 252,64	28,12	118,55	27 852,07	2 607,82
100 francia frank	(FRF)	20,11	24,97	11,77	606,53	93,54		33,16	29,48	207,33	2 107,09	26,30	110,89	26 052,50	2 439,33
100 holland forint	(NLG)	60,66	75,31	35,50	1 829,19	282,10	301,58		88,90	625,28	6 354,65	79,32	334,43	78 570,25	7 356,62
100 német márka	(DEM)	68,23	84,71	39,93	2 057,50	317,31	339,23	112,48		703,32	7 147,82	89,22	376,18	88 377,09	8 274,85
100 osztrák schilling	(ATS)	9,70	12,04	5,68	292,54	45,12	48,23	15,99	14,22		1 016,29	12,68	53,49	12 565,63	1 176,53
100 spanyol peseta	(ESP)	0,95	1,19	0,56	28,79	4,44	4,75	1,57	1,40	9,84		1,25	5,26	1 236,42	115,77
100 svájci frank	(CHF)	76,48	94,95	44,76	2 306,18	355,66	380,23	126,08	112,09	788,33	8 011,75		421,64	99 058,95	9 275,00
100 svéd korona	(SEK)	18,14	22,52	10,61	546,95	84,35	90,18	29,90	26,58	186,97	1 900,12	23,72		23 493,48	2 199,72
1000 olasz líra	(ITL)	0,77	0,96	0,45	23,28	3,59	3,84	1,27	1,13	7,96	80,88	1,01	4,26		93,63
1000 japán jen	(JPY)	8,25	10,24	4,83	248,65	38,35	40,99	13,59	12,08	85,00	863,80	10,78	45,46	10 680,21	

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. október 14.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 500	92.10.02.
Buda-flax Lenszövő	A	1	9 600	15	640	640	640	640	640					640	92.10.08.
Dunaholding	A	2	50 800	2	25 400	25 400	25 400	25 400	25 400					25 175	92.10.12.
Fotex	A	3	152 320	540	282	283	282	282	283					284	92.10.13.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.25.
Hungagent														1 633	92.09.30.
Ibusz	A	9	4 101 710	1 648	2 425	2 570	2 489	2 425	2 600					2 500	92.10.13.
Kontrax Irodatechnika										20	2 280	50	2 350	2 300	92.10.05.
Kontrax Telekom														1 500	92.09.02.
Konzumker														400	92.09.08.
Müszi										1	4 500	1	5 500	4 500	92.10.13.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade														650	92.10.05.
Skála Coop	S	3	131 690	160	824	823	823	823	824					824	92.10.13.
Styl Ruhagyár										29	5 550	29	5 800	5 800	92.09.24.
Szövetkezeti Sörgyár														1 500	92.10.07.
Sztráda Skála														10 000	92.09.30.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

A Kontrax Irodatechnika és a Kontrax Telekom részvényeknél címletváltozás történt, 10 000 Ft-ról 1000 Ft-ra

Kötvényforgalom

Kötvény neve	Kamat %	Futamidő	Kamatfizetés ideje	Kötések			Nettó átlagárfolyam %	Időarányos kamat címlet/Ft
				száma	névérték Ft	árfolyamérték Ft		
Államkötvény	30,50	91.12.01.–94.12.01.	12.01	3	25 130 000	33 732 779	104,500	10 000/2973

Üzlet NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
166. szám

1992.
okt. 28.

Ára: 35,– Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → hel... döntések → felvirágzó gazdaság

Szárnyaszegett repülőgépgyártók

A hidegháború vége a világ vezető repülőgépgyártó cégei számára a katonai gépek megrendelésének és gyártásának csökkenését jelenti. Gondjaikra nemigen találnak vigaszt a polgári ágazatban sem, az előrejelzések szerint ugyanis a következő tíz esztendőben csökkenni fog a légitársaságok kereslete az utasszállító gépek iránt.

A világgazdaságon végigsöprő tartós dekonjunktúra nem hagyta érintetlenül a légiközlekedést sem. A csökkenő utasforgalom és az egyre növekvő működési költségek miatt a világ légitársaságai 1990-ben összesen 2,7 milliárd dollár hiánnyal zárták az évet. A tavalyi esztendő minden korábbi negatív rekordot megdöntött: az Öbölháború miatt jelentősen visszaesett az utasok száma, s a légivállalatok összesített vesztesége elérte a négymilliárd dollárt.

Kényszerpihenő az arizonai sivatagban

Az idén várhatóan kétmilliárd dollárnyi lesz a deficit, az utasok száma az év eddig eltelt részében 8 százalékkal volt több, mint 1990 azonos időszakában. Kevésbé rózsás a kép, ha ehhez hozzátesszük, hogy 1990 óta a légitársaságok kapacitása 12 százalékkal bővült.

A jobb helykihasználás és a takarékosság érdekében a légitársaságok gépparkjuk egy részét hosszabb-rövidebb időre leállítják, vagy eladják, ha egyáltalán sikerül vevőt találni rájuk. Az arizonai sivatagban az erre kijelölt helyen jelenleg 725 repülőgép alussza Csipkerózsika-álmát. A kényszerpihenőt tartó gépek száma a következő években valószínűleg nőni fog.

A repülőgépgyártók 1970 és 1991 között 395 milliárd dollárért szállítottak gépeket vásárlóiknak. 1992 és 2010 között viszont, a jelenlegi számítások szerint, a gyártóknak 857 milliárd dollár bevételük származik majd a megrendelések teljesítéséből. Időközben számos új, drágább típus gyártása kezdődött meg, ráadásul jócskán megemelkedett a repülőgépek ára. Ez a magyarázata annak, hogy a bevételek növekednek. A rendelések ugyanis visszaesnek.

A sorrend: Boeing, Airbus, McDonnell

A repülőgépgyártók szerint a légitársaságok sorra mondják le korábbi megrendeléseik egy részét, jobb esetben pedig a szállítás egy-két éves elhalasztását kérik. A világ vezető repülőgyártó vállalatainak 1992 elején 191 milliárd dollár értékben 3158 gép gyártására volt megrendelésük. Az idén mintegy 800 repülőgépet szállítanak a légitársaságoknak, s ez a szám 2004-re várhatóan 400-ra fog csökkenni.

Az idén átadásra kerülő gépek összesített férőhelyszáma 160 ezer, 2004-ben viszont már csak 122 ezer lesz. Az adatokból az is kiolvasható, hogy az újabb megrendelések a jelenleginél nagyobb befogadóképességű repülőgépekre érkeznek. A gyártóknak még több mint tíz évig jelentős kapacitásfelesleggel kell számolniuk, termelésük csak a következő évtized közepe táján emelkedik majd ismét.

Új jelenség, hogy az új gépek 60 százaléka a kiöregedett repülőgépek lecserélését szolgálja majd. Ez gyökeres fordulat az elmúlt húsz év irányzatához képest, amikor az új repülőgépek 85 százaléka szolgálta a kapacitások növelését.

A polgári ágazatban jelenleg a Boeing a világ első számú repülőgépgyártója. Piaci részesedése 55 százalékos. Húsz esztendő alatt 26 százalékos piaci részesedésével a második helyre küzdötte fel magát a nyugat-európai repülőgépgyártó konzorcium, az Airbus Industries. Ezzel sikerült megelőznie a korábban örök második McDonnell Douglast.

Az oroszokat nem lehet még leírni

Keleten az orosz polgári repülőgépek exportja a belátható jövőben tovább zsugorodik, mert e gépek hagyományos vásárlói, a kelet-európai légitársaságok inkább az amerikai és a nyugat-európai gyártmányokat részesítik előnyben. Légiflottájukat elsősorban Boeing- és Airbus-típusokkal bővítik, illetve ezekkel cserélik le a szovjet gépeket.

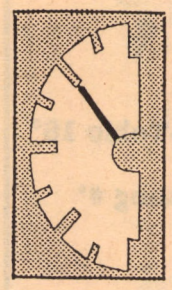
Kínában azonban továbbra is élénk a kereslet a használt és az új orosz repülőgépek iránt. Idén az ázsiai országban öt új légitársaság jött létre, ezek elsősorban a volt Szovjetunióban gyártott gépeket üzemeltetnek. Számukra igen kedvező, hogy az Aeroflot utód-légitársaságainak birtokában együttesen több száz olyan repülőgép van, amelyet egyelőre nem tudnak hatékonyan kihasználni. Talpon maradásuk érdekében hajlandóak a kényszerpihenőt tartó gépek egy részét eladni.

Mégsem volna helyes az orosz repülőgépgyártást leírni, eltemetni. A szeptember elején az angliai Farnboroughban megrendezett hagyományos légibemutatóra az orosz delegáció huszonegy különböző polgári és katonai repülőgéppel érkezett. Nem ismeretes, hogy bemutatójuk milyen üzleti eredménnyel járt, annyi azonban kiszivárgott, hogy a nyugati repülőgépgyártók számos átfogó együttműködési lehetőséggel és ajánlattal keresték meg orosz partnereiket.

A Boeing például bejelentette, hogy egyes repülőgép-alkatrészeket orosz gyártóktól készül beszerezni. A légishow egyik sztárja pedig a TU–204-es utasszállító volt, amelynek hajtóműveit a Rolls-Royce gyártotta. Az iparág szakembereinek véleménye szerint nagyon valószínű, hogy az orosz polgári repülőgépipar még az ezredforduló előtt nyugati együttműködések, kooperációk és vegyes vállalatok révén újjászületik. Kérdés persze, hogy a kapacitásfelesleggel rendelkező nyugati gyártók milyen mértékben járulnak hozzá saját konkurenciájuk megteremtéséhez.

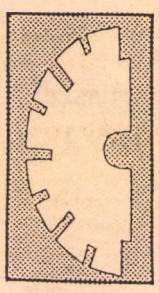
GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

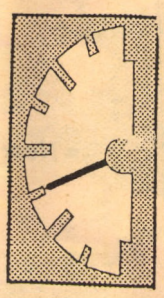
FRANKFURT

A Bundesbank rövid távú kamatpolitikájával kapcsolatos bizonytalanságok hatására jelentősen ingadoztak hétfőn az árfolyamok. A DAX-index végül is 15,67 ponttal emelkedett. A CDU adóemelési tervei nem befolyásolták számottevően a piacot.
+1,0 százalék

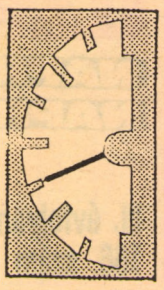
MILÁNÓ

Megszilárdultak az árfolyamok, kereskedők a forgalmat 200 milliárd lírára becsülték. Az emelkedő árfolyamokat elsősorban a jegybank egy százalékpontos kamatcsökkentése idézte elő. Az Alcatel Cavi papírjának kereskedelmét felfüggesztették.
nincs adat

TOKIÓ

Kedvetlen és lanyha üzletmenetben gyengültek az árfolyamok. A befektetők tartózkodása folytatódott, mert kereskedők szerint nem érkeztek a piac ösztönzésére alkalmas hírek. A Nikkei-index 106,32 pontot veszített értékéből.
–0,6 százalék

LONDON

Rossz és ideges hangulatban folyt a kereskedés, az árfolyamok visszaeső tendenciát mutattak. Az FTSE–100-index 10,3 pontot veszített értékéből. Elsősorban a fogyasztási cikkeket gyártó cégek részvényeinek gyengült az árfolyama.
–0,4 százalék

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. október 26-án

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	3 1/8–3 3/8	3 3/8–3 5/8	3 1/2–3 3/4	3 3/4–4
DEM	8 5/8–8 7/8	8 1/2–8 3/4	8 1/8–8 3/8	7 1/2–7 3/4
CHF	5 7/8–6 1/8	5 7/8–6 1/8	5 7/8–6 1/8	5 5/8–5 7/8
GBP	8 5/8–8 7/8	7 5/8–7 7/8	7–7 1/4	6 3/4–7
NLG	8 1/2–8 3/4	8 3/8–8 5/8	8–8 1/4	7 1/2–7 3/4
FRF	9 3/4–10	9 5/8–9 7/8	9 1/4–9 1/2	8 3/4–9
LIT	13–14 1/2	12 5/8–14 1/8	12 1/2–14	12 1/4–13 3/4
XEU	9 7/8–10 1/4	9 3/4–10 1/8	9 3/8–9 3/4	8 3/4–9 1/8

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. október 23-án

Részvény neve	Árfolyam	1992 csúcspont	1992 mélypont
AEG	1125,00	1630,00	1050,00
BASF	1501,00	1762,00	1410,00
Bayer	1830,00	2139,00	1700,00
BMW	3390,00	4315,00	3165,00
Chrysler	276,00	276,00	129,00
Conti Gummi	1380,00	1995,00	1360,00
Hoechst	1670,00	1900,00	1510,00
IBM	732,00	1086,00	732,00
IBUSZ	270,00	610,00	261,00
Mannesmann	1480,00	2180,00	1414,00
Nestlé tulajdonosi részvény	15560,00	15800,00	13200,00
Philips	125,00	241,00	125,00
Royal Dutch	905,00	995,00	881,00
Siemens	3950,00	4910,00	3790,00
Sony	348,00	391,00	291,00
Unilever	1175,00	1215,00	1095,00

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. október 23-án

Devizanem	Vétel	Eladás
100 korona (CSK)	33,00	39,00
100 forint (HUF)	12,00	14,00
100 lei (ROL)	–	–
100 rubel (SUR)	1,00	5,00

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. október 27.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex										10	15 000	10	30 000	23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 500	92.10.22.
Buda-flax Lenszövő										50	580	50	610	640	92.10.14.
Dunaholding	A	2	400 600	15	26 750	26 700	26 707	26 700	26 750					26 200	92.10.26.
Fotex														284	92.10.26.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.25.
Hungagent														1 570	92.10.26.
Ibusz	A	3	145 000	58	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500					2 578	92.10.22.
Kontrax Irodatechnika														2 277	92.10.26.
Kontrax Telekom	1	1	15 000	10	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500					1 500	92.10.26.
Konzumker														388	92.10.26.
Müszi	A	1	4 600	1	4 600	4 600	4 600	4 600	4 600					4 650	92.10.19.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade										400	560	400	680	600	92.10.21.
Skála Coop														805	92.10.22.
Styl Ruhagyár														5 800	92.09.24.
Szövetkezeti Sörgyár	A	1	70 000	50	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400					1 380	92.10.26.
Sztráda Skála	A	2	10 000	2	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000					10 000	92.09.30.
Terraholding														300	92.09.01.
Zalakerámia														1 730	92.07.06.

A Kontrax Irodatechnika és a Kontrax Telekom részvényeknél címletváltozás történt, 10 000 Ft-ról 1000 Ft-ra

üzlet
NAPRÓL
NAPRA

III. évfolyam
170. szám

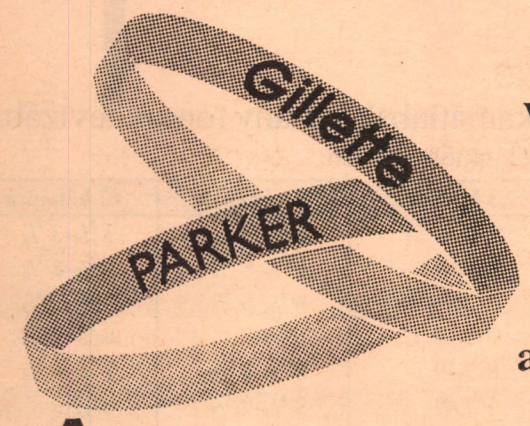
1992.
nov. 4.

Ára: 35,– Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

A borotva és a toll házassága

A borotvapenge-piac után az írószergyártásban is világelsőséget biztosított magának a bostoni székhelyű Gillette, amely 562 millió dollárért megvásárolta a patinás brit Parker céget. A két világmárka házassága révén tovább terjeszkedhet a Gillette-birodalom, hiszen a Parkerben olyan társra talált, amely Nagy-Britannia egyik legsikeresebb magáncége.

A világon évente ötmilliárd dollárért vásárolnak írószereket. Kevésbé ismert tény, hogy a Gillette 1955 óta jelen van az írószerpiacon is. Ekkor vásárolta meg az ugyancsak amerikai Papermate vállalatot. A Papermate olcsóbb golyós- és töltőtollakat gyárt igen nagy mennyiségben, termékeinek többségét 10 cent és 5 dollár közötti áron lehet megvásárolni. A jó minőségű Papermate-tömegáruk elsősorban az USA-ban, Kanadában és Latin-Amerikában ismertek.

Hatezer dollár egy márkás tollért

A Gillette 1987-ben bekebelezte a Waterman francia céget, amely a drága írószerek piacán vívott ki magának hírnevet. A legolcsóbb Watermantollak is 50 dollárnál kezdődnek, de üzletemberek – és a cégajándékok – körében népszerűek és kelendőek a vállalat ezer dolláron felüli luxustollai is. Látni való, hogy a Gillette írószerüzletágából hiányzott a középkategória, az 5 és 50 dollár közötti tollak kínálata.

Betöltendő a kínálati űrt, a Gillette-nek már régen fájt a foga a Parker Pen Holdingra. Az évi 59 millió golyós- és töltőtollat gyártó Parker az egész világon ismert és elismert cég. Termékskálájából természetesen nem hiányoznak a luxusírószerek sem. Közülük a legismertebb a mintegy 6 ezer dollárért árult, 18 karátos aranyból készült Premier Presidential. Szakértők véleménye szerint ezt a tollat csak a Mont Blanc márka előzi meg.

A vállalati forgalom gerincét azonban a nálunk is jól ismert, megbízható és elegáns golyóstollak alkotják. A Parker-tollak 60 százaléka Európában talál vevőre, a termelés 17 százalékát Észak-Amerikába, 15 százalékát Ázsiába és Ausztráliába, 8 százalékát pedig Latin-Amerikába exportálják.

Verhetetlenül az első helyen

Tavaly a brit cég 362 millió dolláros forgalom mellett 71 millió dollár nyereséget ért el, mintegy 8 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. Miközben a Parker üzleti eredményei évről évre fényesebbek lettek, a Gillette írószerágazatának forgalma és nyeresége csökkent. (Érdemes megjegyezni, hogy az írószerüzletág a Gillette forgalmában mindössze 10 százalékkal részesedik.)

A recesszió hatására a Gillette írószerforgalma 1990-ről 1991-re 470-ről 460 millió dollárra, az üzletág profitja pedig 66-ról 49 millió dollárra csökkent. Nem véletlen, hogy a Parker növelni tudta még a gazdasági visszaesés idején is profitját, a kereslet ugyanis mit sem csökkent a közepes árú tollak iránt.

A Gillette fő profilja a borotvapenge, az eldobható, valamint a cserélhető fejű, úgynevezett patronos borotva. Emellett gyárt még többek között borotvakrémet, arcvizet, dezodort, fogkefét és számos testápolási cikket. A borotvapiacon egyelőre verhetetlenül áll az első helyen: piaci részaránya 33 százalék. Ez csak az eladott borotvák számára vonatkozik, értékben a cég a piac 65 százalékát tudhatja a magáénak.

Aranyozott borotva aranyozott Parker tollal

Most, a két vállalat fúziója nyomán a Gillette 15 százalékos részesedést szerzett a világ írószerforgalmában. Ezzel megelőzte az addigi listavezetőt, a francia BIC céget, amely 8 százalékos piaci részesedéssel volt világelső.

A cégházasság pikantériája, hogy a Parker most ismét amerikai tulajdonba kerül. A vállalat székhelye korábban is a szigetországban volt, részvényei viszont az óceán túlsó oldalán. Azonban a brit menedzsment 1985-ben 100 millió dollárért megvásárolta a céget az amerikai tulajdonostól.

Az amerikai vállalat marketingszakemberei már kidolgozták a borotva és a toll forgalmazási házasságát is. Mindkét termék külön-külön is szép ajándék, hát még együtt! Nem mutat rosszul egy díszdobozban egy aranyozott Gillette-borotva egy ugyancsak aranyozott Parker-írószer társaságában.

Persze az ilyen és a hasonló ajándékok még néhány hónapig nem kerülnek az üzletekbe, mert a cégházasságra több országnak áldását kell adnia. Nagy-Britannia, az Egyesült Államok, Franciaország és Németország – ezek az államok jelentik a két cég fő piacait – monopóliumellenes hatóságainak még jóvá kell hagyniuk a fúziót. Minden jel arra mutat, hogy az illetékes hatóságok nem emelnek kifogást a vállalati frigy ellen, mert az nem sérti az antimonopolista szabályozást.

Egy csomagban még szebben mutatnak majd

FOTÓ: BARATKAIZOLTÁN

GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

NEW YORK

Egységes tendencia nem alakult ki a hétfői nyitás után, de egy óra elteltével kezdtek szilárddulni az árfolyamok. 80 perc kereskedés után a Dow Jones-index 15,13 pontot emelkedett. 444 papír erősödött, 394 gyengült, 533 nem változott.
+0,4 százalék

TOKIÓ

Technikai természetű okok következtében az ülésszak végére valamelyest megszilárdultak az árfolyamok. A Nikkei-index 85,96 ponttal nőtt, mégis a visszaeső papírok voltak többségben. A forgalom 140 millió részvényt tett ki.
+0,5 százalék

MILÁNÓ

Az ülésszak folyamán megerősödtek az árfolyamok, ezt azonban megfigyelők főként technikai jellegű tényezőknek tulajdonítják. Elsősorban azoknak a vállalatoknak a részvényeit keresték, amelyek átlagon felül profitálnak a kamatcsökkentésből.
nincs adat

FRANKFURT

Hétfőn a gyenge vállalati eredmények közzétételének és az amerikai elnökválasztásokkal kapcsolatos bizonytalanságnak a hatására visszaestek a részvéynárfolyamok. A DAX-index 19,75 pontot veszített értékéből. A Hoesch erősödött.
–1,3 százalék

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)
1992. november 2-án

Részvény neve	Árfolyam	1992 csúcspont	1992 mélypont
AEG	1080,00	1630,00	1050,00
BASF	1451,00	1762,00	1410,00
Bayer	1820,00	2139,00	1700,00
BMW	3345,00	4315,00	3165,00
Chrysler	290,00	290,00	129,00
Conti Gummi	1310,00	1995,00	1310,00
Hoechst	1642,00	1900,00	1510,00
IBM	735,00	1086,00	722,00
IBUSZ	250,00	610,00	250,00
Mannesmann	1438,00	2180,00	1414,00
Nestlé tulajdonosi részvény	15740,00	15800,00	13200,00
Philips	120,00	241,00	113,00
Royal Dutch	888,00	995,00	881,00
Siemens	3860,00	4910,00	3790,00
Sony	351,00	391,00	291,00
Unilever	1180,00	1215,00	1095,00

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1992. november 2-án

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	33,00	39,00
100 forint	(HUF)	12,00	14,00
100 lei	(ROL)	–	–
100 rubel	(SUR)	1,00	5,00

Euro-pénzpiaci bankközi kamatlábak néhány fontos devizában

1992. október 30-án

Devizanem	1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
USD	3–3 1/4	3 3/8–3 5/8	3 3/8–3 5/8	3 5/8–3 7/8
DEM	8 7/8–9 1/8	8 3/4–9	8 3/8–8 5/8	7 7/8–8 1/8
CHF	6 1/8–6 1/2	6 1/4–6 1/2	6 1/8–6 3/8	5 7/8–6 1/8
GBP	8–8 3/8	7 1/8–7 1/2	6 5/8–7	6 3/8–6 3/4
NLG	8 3/4–9	8 3/4–9	8 3/8–8 5/8	7 7/8–8 1/8
FRF	9 3/4–10	9 5/8–9 7/8	9 1/4–9 1/2	8 3/4–9
LIT	14 1/4–15 1/4	13 3/4–14 3/4	13 1/2–14	13 1/8–13 5/8
XEU	10 1/4–10 1/2	10 1/8–10 3/8	9 5/8–9 7/8	9–9 1/4

A Budapesti Értéktőzsde forgalma 1992. november 3.

Részvények adatai		Üzletkötések								Ajánlatok				Utolsó forgalom	
		Azonnali			Árak					Vételi		Eladási			
Részvény neve	Sorozat	kötések száma	árf. érték Ft	db	nyitó	záró	átlag	minimum	maximum	darab	ár/db	darab	ár/db	ár/db	időpont
Agrimpex														23 800	92.05.14.
Bonbon Hemingway														1 500	92.10.22.
Buda-flax Lenszövő														600	92.10.29.
Dunaholding	A	2	136 250	5	27 250	27 250	27 250	27 250	27 250					27 040	92.10.29.
Fotex	A	3	137 538	486	283	283	283	283	283					283	92.10.29.
Főnix														2 100	92.07.09.
Garagent Mogürt Garázs														15 500	92.09.25.
Hungagent														1 570	92.10.28.
Ibusz	A	1	50 000	20	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500					2 500	92.10.30.
Kontrax Irodatechnika														2 280	92.11.02.
Kontrax Telekom														1 500	92.10.28.
Konzumker														377	92.10.29.
Müszi														4 600	92.11.02.
Nitroil														15 000	92.08.13.
Novotrade										200	600	200	680	600	92.10.29.
Skála Coop	S	1	157 000	200	785	785	785	785	785					790	92.11.02.
Styl Ruhagyár	1	1	78 400	14	5 600	5 600	5 600	5 600	5 600					5 625	92.11.02.
Szövetkezeti Sörgyár										20	1 320	100	1 400	1 400	92.10.28.
Sztráda Skála														5 000	92.10.27.
Terraholding														450	92.10.29.
Zalakerámia														1 500	92.10.29.

A Kontrax Irodatechnika és a Kontrax Telekom részvényeknél címletváltozás történt, 10 000 Ft-ról 1000 Ft-ra

Kötvényforgalom

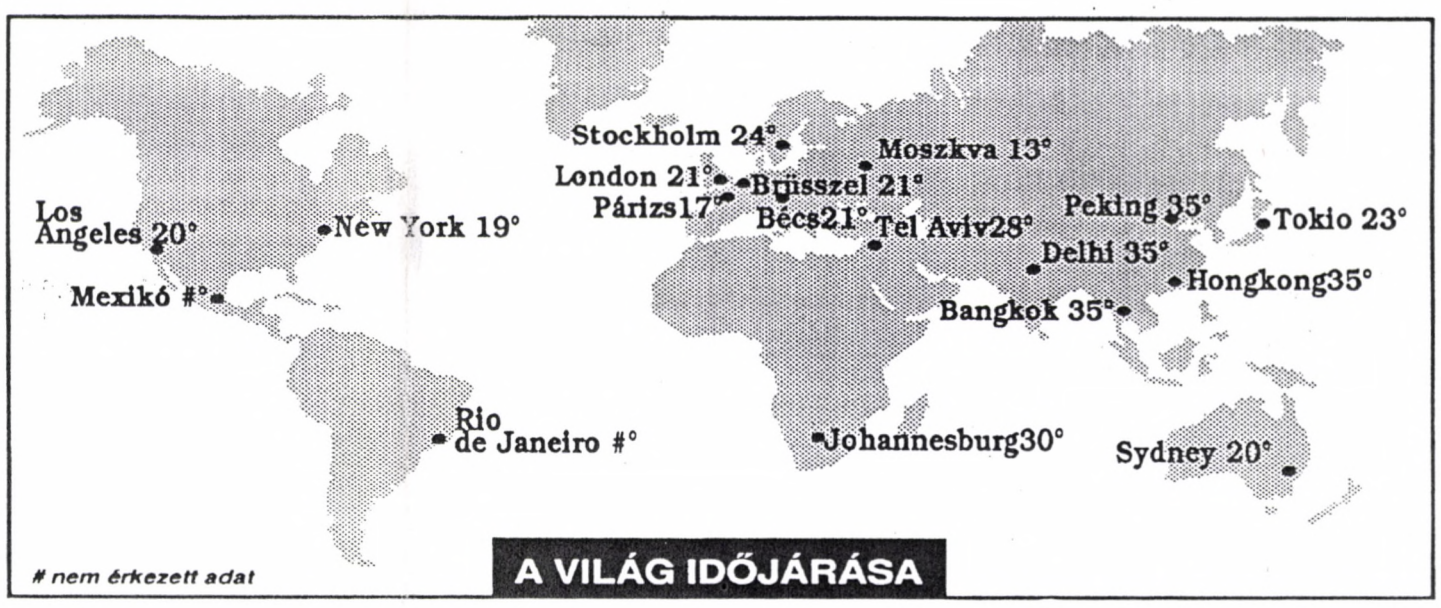
Kötvény neve	Kamat %	Futamidő	Kamatfizetés ideje	Kötések száma	Kötések névérték Ft	Kötések árfolyamérték Ft	Nettó átlagárfolyam %	Időarányos kamat címlet/Ft
Államkötvény	30,50	91.12.01.–94.12.01.	12.01	3	30 540 000	41 396 160	104,150	10 000/3140

Üzlet
NAPRÓL NAPRA

III. évfolyam
105. szám

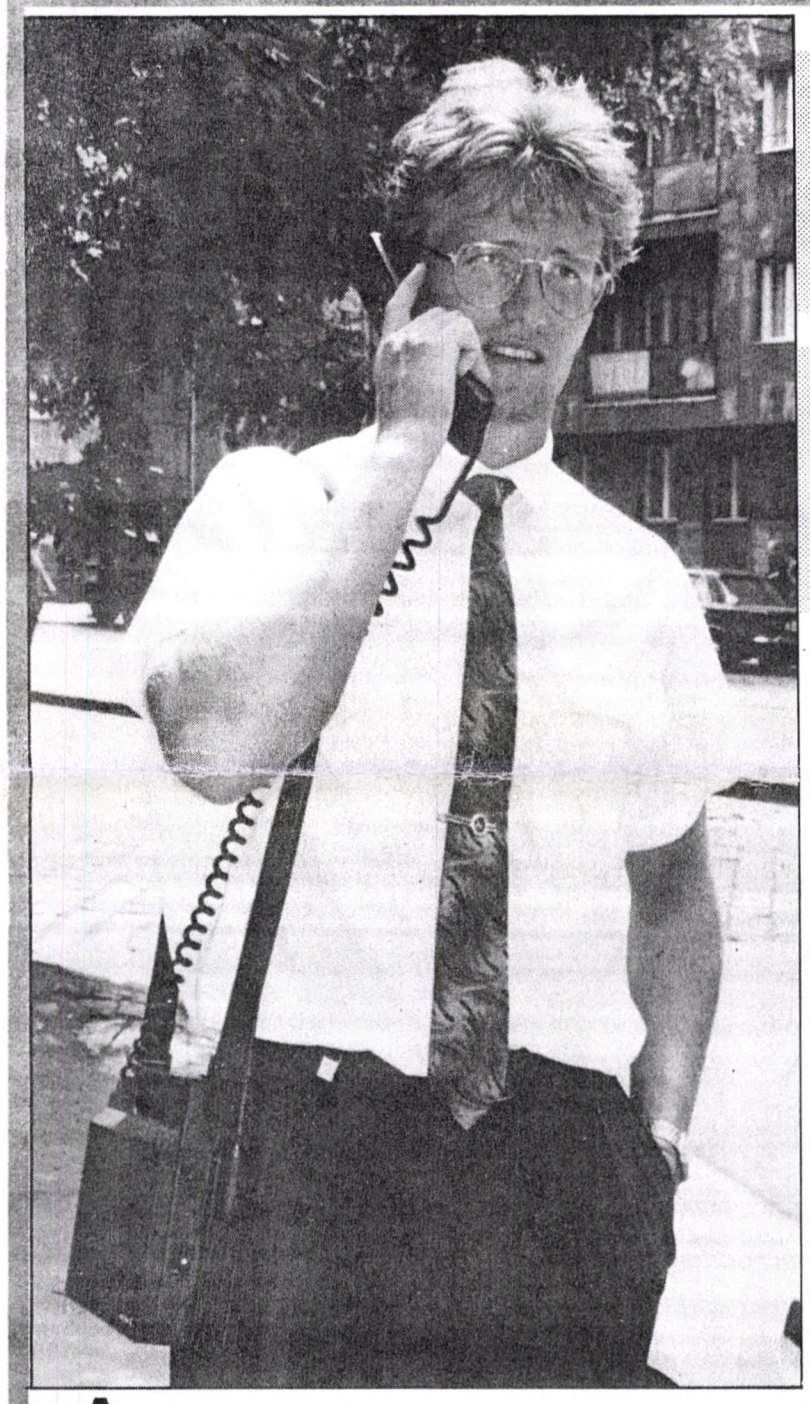
1992.
júl. 8.

Ára: 35,– Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Nincs menekvés

A világ századvégi távközlési iparának és piacának slágerterméke a hordozható telefon.
A mobil telefonkészülékek gyors terjedése a távközlés szempontjából összezsugorítja a világot, s jelentős változásokat hoz az üzleti és a magánéletbe.
Érthető módon a készülékek gyártói és a rendszerek üzemeltetői nagy küzdelmet folytatnak egymással az előfizetők és a működtetési jogok megszerzéséért.

Az első hordozható, vezeték nélküli telefonok a nyolcvanas évek elején jelentek meg. Akkor a távközlési szakemberek és a működési engedélyeket kiadó kormányok úgy gondolták, hogy a mobil telefon csak a gazdag üzletemberek játékszere lesz. Az állami távközlési vállalatok nem is akartak ebben a kockázatosnak tűnő vállalkozásban részt venni, ám hogy a piacot vonzóvá tegyék a magáncégek számára, a mobiltelefon-piacon a legtöbb helyen csak egy-két társaság kapott működési engedélyt.

Mindenki megengedheti magának

Az előrejelzések és a várakozások azonban tévesnek bizonyultak: a hordozható telefonok iránt világszerte nagy az érdeklődés, a készülékek terjedésének gyorsasága megközelíti az ugyancsak forró cikknek számító videokamerákéét. 1985-ben a világon 0,5, 1989-ben 5,3, ez év elején 16 millió mobiltelefon-előfizetőt tartottak nyilván. Tavaly az Egyesült Államokban 43, Európában pedig 35 százalékkal nőtt az előfizetők száma, s az előrejelzések szerint az ipari országokban az ezredfordulóra gyakorlatilag mindenki megengedheti majd magának, hogy hordozható telefonja legyen. Számítások szerint 1996-ban kontinensünkön minden tizedik lakosra jut egy mobil készülék.

Jelenleg a legtöbb mobil készülék az USA-ban működik, az előfizetők száma 7,5 millió. Európában négymilliónál több az előfizető. A piacot Nagy-Britannia 1,4 millió készülékkel vezeti. Az ezer személyre jutó előfizetők száma Svédországban a legmagasabb, ahol is a hordozható készülékek sűrűsége ezer lakosonként 64. Kontinensünkön jelenleg az olasz, a svéd, a német és a francia piac fejlődik a leggyorsabban. Japánban az előfizetők már egymilliónál is többen vannak.

Kelet-Európában több lesz belőle

A következő években a hordozható telefonok piaca különösen dinamikusan növekszik majd Ázsiában, Latin-Amerikában és Kelet-Európában is. A három térségben meglehetősen kevés az egy lakosra jutó telefonállomás, a meglévő vezetékes telefonrendszerek nagy része elavult és gyenge minőségű. A mobil telefon a vezetékes telefonrendszerrel szemben tehát valós alternatívát jelent e három térség országaiban. Fontos szempont az is, hogy a mobil rendszerek telepítése és üzemeltetése a hagyományosénál olcsóbb, használata viszont egyelőre jóval drágább, még akkor is, ha az árak lefelé tartanak.

A mobil telefonrendszerek első generációja, az úgynevezett analóg rendszer ma már elavult, teljesítménye a mennyiségi igényeknek nem felel meg. A világpiacon idén és jövőre vezetik be, a digitális technológiát, a második generációt. Ezen belül is többféle alrendszert fejlesztettek ki, amelyek egymással csak költségesen és áttételesen „értenek szót".

Joggal merült fel a világszabványosításra való igény. A versenytársak azonban még nem döntötték el, hogy kinek a rendszerét alkalmazzák majd. Az amerikai GTE, a McCaw Cellular és a helyi Ball cég, a japán Nippon Telephone, az LDO és a DDi, az angol Cabble and Wireless, a British Telecom, a Vodafone, valamint a többi nagy világcég a hazai és a külföldi piacok megszerzéséért egymással versenyt folytat.

Az Európa Bank szintén kíváncsi rá

Jól jellemzi a versenyt és az üzletág jövedelmezőségét, hogy az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank is tőkéstársként élénken érdeklődik az új vállalkozások iránt. A versenyző szakvállalatok azonban a bank értésére adták, hogy az ügyleteknél csak finanszírozóként jöhet szóba, ám tőkerészesedést nem szerezhet.

A hordozható telefonok szélesebb körű elterjedéséig átmeneti megoldások születnek. Több országban már mód van olyan szolgáltatás igénybevételére, amely a lakásra vagy a munkahelyre bejövő hívást automatikusan a hívott fél tartózkodási helyének telefonszámára irányítja. Ehhez persze a központtal mindig közölni kell, hogy az illető mikor, milyen szám közelében tartózkodik.

Ma már egyértelmű, hogy a következő évtizedek egyik legnagyobb üzlete a hordozható telefonrendszerek telepítése, üzemeltetése és a készülékek gyártása lesz. A „hordozható forradalom" rácáfolt azokra a kételkedőkre, akik még egy évtizede is úgy gondolták, hogy a mobil telefonok a státusszimbólumcsokron csak amolyan mütyürkék lesznek.

GONDA GYÖRGY